

Dokument z posiedzenia

A8-0391/2016

20.12.2016

SPRAWOZDANIE

w sprawie europejskiego filaru praw socjalnych
(2016/2095(INI))

Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych

Sprawozdawczyni: Maria João Rodrigues

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	28
OPINIA MNIJSZOŚCI.....	33
OPINIA KOMISJI PRAW KOBIET I RÓWNOUPRAWNIENIA.....	34
WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ	44
GŁOSOWANIE KOŃCOWE W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO	45

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie europejskiego filaru praw socjalnych (2016/2095(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE), Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) oraz Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 9 TFUE, który wymaga od UE wspierania wysokiego poziomu zatrudnienia, zapewniania odpowiedniej ochrony socjalnej, zwalczania wykluczenia społecznego, a także zagwarantowania wysokiego poziomu kształcenia, szkolenia oraz ochrony zdrowia ludzkiego,
- uwzględniając art. 151–156 TFUE,
- uwzględniając deklarację z dnia 9 maja 1950 r., w której zaapelowano o „wyrównanie i poprawę warunków życia robotników”,
- uwzględniając Europejską kartę społeczną, protokół dodatkowy do niej oraz jej zmienioną wersję, która weszła w życie w dniu 1 lipca 1999 r., w szczególności jej część I oraz część II art. 2, 4, 16 i 27, dotyczące prawa pracowników mających obowiązki rodzinne do równych szans i równego traktowania,
- uwzględniając europejską konwencję praw człowieka,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, ratyfikowaną przez UE w 2010 r.,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka, która weszła w życie w 1990 r.,
- uwzględniając Wspólnotową kartę socjalnych praw podstawowych pracowników, przyjętą w dniu 9 grudnia 1989 r.,
- uwzględniając cele zrównoważonego rozwoju na rok 2030, przyjęte przez ONZ w 2015 r. i mające zastosowanie do całego świata, w tym do UE,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2010/18/UE z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie wdrożenia zmienionego porozumienia ramowego dotyczącego urlopu rodzicielskiego zawartego przez BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP i ETUC oraz uchylającą dyrektywę 96/34/WE¹,
- uwzględniając konwencje i zalecenia Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP),
- uwzględniając Europejski kodeks zabezpieczenia społecznego Rady Europy i protokół do niego, czyli podstawowy europejski instrument minimalnej harmonizacji systemów zabezpieczenia społecznego, określający standardy minimalne i zezwalający

¹ Dz.U. L 68 z 18.3.2010, s. 13.

umawiającym się stronom na stosowanie standardów wyższych niż minimalne,

- uwzględniając sprawozdanie niezależnego eksperta w sprawie korzystania z pełni praw człowieka przez osoby w podeszłym wieku,
- uwzględniając obowiązujące prawodawstwo UE, mechanizmy koordynacji polityki i instrumenty finansowe w obszarze zatrudnienia, polityki społecznej, polityki gospodarczej i pieniężnej, rynku wewnętrznego, swobodnego przepływu towarów, osób, usług i kapitału, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z dnia 25 i 26 marca 2010 r. oraz z dnia 17 czerwca 2010 r., a także komunikat Komisji z dnia 3 marca 2010 r. zatytułowany „Europa 2020: Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” (COM(2010)2020),
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z dnia 14 grudnia 2007 r., w których przyjęto wspólne zasady stosowania modelu flexicurity oraz uznano znaczenie solidnego, zintegrowanego i wyważonego podejścia do wyzwań dotyczących modernizacji rynków pracy,
- uwzględniając zalecenia i konkluzje Rady w sprawie integracji Romów,
- uwzględniając zalecenie Komisji z dnia 3 października 2008 r. w sprawie aktywnej integracji osób wykluczonych z rynku pracy (2008/867/WE),
- uwzględniając zalecenie Komisji zatytułowane „Inwestowanie w dzieci: przerwanie cyklu marginalizacji” z 2013 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 7 grudnia 2015 r. zatytułowane „Propagowanie gospodarki społecznej jako siły napędowej rozwoju gospodarczego i społecznego w Europie”,
- uwzględniając dyrektywę w sprawie równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy¹,
- uwzględniając wniosek Komisji dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę macierzyńską (COM(2008)0637),
- uwzględniając dyrektywę w sprawie pisemnego oświadczenia²,
- uwzględniając dyrektywę w sprawie pracy na czas określony³,

¹ Dyrektywa Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiająca ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy (Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16).

² Dyrektywa Rady 91/533/EWG z dnia 14 października 1991 r. w sprawie obowiązku pracodawcy dotyczącego informowania pracowników o warunkach stosowanych do umowy lub stosunku pracy (Dz.U. L 288 z 18.10.1991, s. 32).

³ Dyrektywa Rady 1999/70/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. dotycząca Porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony, zawartego przez Europejską Unię Konfederacji Przemysłowych i Pracodawców (UNICE), Europejskie Centrum Przedsiębiorstw Publicznych (CEEP) oraz Europejską Konfederację Związków

- uwzględniając dyrektywę w sprawie pracy tymczasowej¹,
- uwzględniając dyrektywę w sprawie pracy w niepełnym wymiarze godzin²,
- uwzględniając dyrektywę w sprawie równości rasowej³,
- uwzględniając wytyczne polityczne dla Komisji pt. „Nowy początek dla Europy: mój program na rzecz zatrudnienia, wzrostu, sprawiedliwości oraz zmian demokratycznych”, przedstawiony przez Jeana-Claude’a Junckera w dniu 15 lipca 2014 r.,
- uwzględniając sprawozdanie w sprawie dokończenia budowy europejskiej unii gospodarczej i walutowej („sprawozdanie pięciu przewodniczących”) z dnia 22 czerwca 2015 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 8 marca 2016 r. dotyczący rozpoczęcia konsultacji w sprawie europejskiego filaru praw socjalnych (COM(2016)0127) oraz załączniki do niego,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 2 czerwca 2016 r. pt. „Europejski program na rzecz gospodarki dzielenia się” (COM(2016)0356),
- uwzględniając komunikaty Komisji w sprawie integracji Romów (COM(2010)0133, COM(2011)0173, COM(2012)0226, COM(2013)0454, COM(2015)0299, COM(2016)0424),
- uwzględniając zalecenie Komisji z dnia 3 października 2008 r. w sprawie aktywnej integracji osób wykluczonych z rynku pracy (2008/867/WE),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 4 października 2016 r. zatytułowany „Gwarancja dla młodzieży i inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych trzy lata później” (COM(2016)0646),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 21 marca 2014 r. dotyczące stosowania dyrektywy 2008/104/WE w sprawie pracy tymczasowej,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z września 2015 r. w sprawie zasad dotyczących skutecznych i niezawodnych systemów świadczeń społecznych (opinia SOC 520),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie strategicznych

Zawodowych (ETUC) (Dz.U. L 175 z 10.7.1999, s. 43).

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/104/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie pracy tymczasowej (Dz.U. L 327 z 5.12.2008, s. 9).

² Dyrektywa Rady 97/81/WE z dnia 15 grudnia 1997 r. dotycząca Porozumienia ramowego dotyczącego pracy w niepełnym wymiarze godzin zawartego przez Europejską Unię Konfederacji Przemysłowych i Pracodawców /UNICE/, Europejskie Centrum Przedsiębiorstw Publicznych /CEEP/ oraz Europejską Konfederację Związków Zawodowych /ETUC/. Załącznik: Porozumienie ramowe w sprawie pracy w niepełnym wymiarze godzin (Dz.U. L 14 z 20.1.1998, s. 9).

³ Dyrektywa Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne (Dz.U. L 180 z 19.7.2000, s. 22).

priorytetów programu prac Komisji na 2017 r.¹,

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 stycznia 2013 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie informowania pracowników i konsultowania się z nimi, przewidywania restrukturyzacji i zarządzania nimi²,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie urlopu macierzyńskiego³,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie strategii UE na rzecz przeciwdziałania bezdomności⁴,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 czerwca 2015 r. w sprawie strategii UE na rzecz równości kobiet i mężczyzn w okresie po 2015 r.⁵,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 października 2015 r. w sprawie stosowania dyrektywy 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy⁶,
- uwzględniając dokument Komisji zatytułowany „Strategic engagement for gender equality 2016–2019” (Strategiczne zaangażowanie na rzecz równouprawnienia płci na lata 2016–2019),
- uwzględniając europejski pakt na rzecz równości płci (2011–2020),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 października 2015 r. w sprawie zmniejszenia nierówności ze szczególnym uwzględnieniem ubóstwa dzieci⁷,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie strategicznych ram UE dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 2014–2020⁸,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 kwietnia 2016 r. w sprawie osiągnięcia celu przeciwdziałania ubóstwu w świetle rosnących kosztów ponoszonych przez gospodarstwa domowe⁹,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 lipca 2016 r. w sprawie wdrażania Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem uwag podsumowujących Komitetu do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych ONZ¹⁰,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 września 2016 r. w sprawie dumpingu

¹ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0312.

² Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0005.

³ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0207.

⁴ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0043.

⁵ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0218.

⁶ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0351.

⁷ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0401.

⁸ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0411.

⁹ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0136.

¹⁰ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0318.

socjalnego w Unii Europejskiej¹,

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 września 2016 r. w sprawie tworzenia na rynku pracy warunków sprzyjających równowadze między życiem zawodowym a prywatnym²,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 5 października 2016 r. w sprawie potrzeby europejskiej polityki reindustrializacji w świetle niedawnych spraw Caterpillar i Alstom³,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 września 2015 r. w sprawie utworzenia konkurencyjnego rynku pracy w Unii XXI w.: dostosowanie umiejętności i kwalifikacji do zapotrzebowania i perspektyw na rynku pracy jako sposób na wyjście z kryzysu⁴,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie strategii nabywania umiejętności służących zwalczaniu bezrobocia ludzi młodych⁵,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 listopada 2012 r. w sprawie paktu na rzecz inwestycji społecznych – reakcja na kryzys⁶ oraz opracowany przez Komisję pakiet dotyczący inwestycji społecznych z dnia 20 lutego 2013 r., w tym zalecenie Komisji „Inwestowanie w dzieci: przerwanie cyklu marginalizacji”⁷,
- uwzględniając swoje rezolucje w sprawie Romów⁷,
- uwzględniając europejski słownik stosunków pracy przygotowany przez Eurofound,
- uwzględniając sprawozdanie Eurofoundu z 2014 r. w sprawie wynagrodzeń w Europie w XXI w.⁸,
- uwzględniając sprawozdanie Eurofoundu z 2014 r. w sprawie dostępu do służby zdrowia w dobie kryzysu⁹,
- uwzględniając sprawozdanie Eurofoundu z 2015 r. w sprawie dostępu do świadczeń społecznych i ograniczenia ich niepobierania¹⁰,
- uwzględniając sprawozdanie Eurofoundu z 2015 r. w sprawie nowych form zatrudnienia¹¹,
- uwzględniając sprawozdanie Eurofoundu z 2015 r. w sprawie nieodpowiednich

¹ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0346.

² Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0338.

³ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0377.

⁴ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0321.

⁵ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0008.

⁶ Dz.U. C 419 z 16.12.2015, s. 5.

⁷ Teksty przyjęte, P7_TA(2010)0085, P7_TA(2010)0312, P7_TA(2011)2276, P7_TA(2013)0545, P7_TA(2013)0594, P8_TA(2015)0095.

⁸ Eurofound (2014), Pay in Europe in the 21st century.

⁹ Eurofound (2014), Access to healthcare in time of crisis.

¹⁰ Eurofound (2015), Access to social benefits: Reducing non-take-up.

¹¹ Eurofound (2015), New forms of employment.

warunków mieszkaniowych w Europie, ich kosztów i konsekwencji¹,

- uwzględniając mające się wkrótce ukazać sprawozdanie przeglądowe Eurofoundu z szóstego europejskiego badania warunków pracy w 2016 r.,
 - uwzględniając opracowanie MOP z 2016 r. zatytułowane „Building a social pillar for European convergence” (Budowanie filaru społecznego na potrzeby konwergencji europejskiej),
 - uwzględniając prace wykonane przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA), a w szczególności badania dotyczące migrantów i mniejszości oraz sprawozdania dotyczące poważnego wyzysku pracowników, systemów ochrony dzieci i prawa do niezależnego życia dla osób niepełnosprawnych,
 - uwzględniając wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-266/14 dotyczącej organizacji czasu pracy pracowników niemających stałego lub zwykłego miejsca pracy,
 - uwzględniając wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawach połączonych C-8/15 P do C-10/15 P (Ledra Advertising i in.) z dnia 20 września 2016 r., w którym umocniono prawa podstawowe obywateli w stosunku do Komisji i Europejskiego Banku Centralnego w związku z przyjęciem protokołów ustaleń w imieniu EMS,
 - uwzględniając wspólne analizy europejskich partnerów społecznych (BusinessEurope, CEEP, ETUC i UEAPME) z października 2007 r. pt. „Key Challenges facing European Labour Markets” (Główne wyzwania dotyczące europejskich rynków pracy) i z lipca 2015 r. pt. „In-depth employment analysis by the European social partners” (Pogłębiona analiza zatrudnienia przeprowadzona przez europejskich partnerów społecznych),
 - uwzględniając wspólną opinię Komitetu ds. Zatrudnienia i Komitetu Ochrony Socjalnej w sprawie europejskiego filaru praw socjalnych, przyjętą przez Radę w dniu 13 października 2016 r.,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych oraz opinię Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A8-0391/2016),
- A. mając na uwadze, że UE musi reagować bezzwłocznie i w sposób widoczny na coraz większą frustrację i obawy wielu osób związane z niepewną przyszłością, bezrobociem, narastającymi nierównościami i brakiem możliwości, zwłaszcza dla ludzi młodych; mając na uwadze, że konsultacje społeczne w sprawie europejskiego filaru praw socjalnych, prowadzone przez Komisję do grudnia 2016 r., przerodziły się w dogłębną refleksję nad dotychczasowym dorobkiem socjalnym i w szeroko zakrojone dyskusje między partnerami społecznymi, rządami i parlamentami krajowymi, społeczeństwem obywatelskim i instytucjami UE, dotyczące przyszłości i struktury europejskiego modelu społecznego; mając na uwadze, że debata ta może pomóc zwrócić uwagę na podstawowe wartości UE i na fakt, że Europa w porównaniu z resztą świata ma zaawansowane standardy pracownicze i społeczne oraz systemy ochrony socjalnej;

¹ Eurofound (2016), Inadequate housing in Europe: Costs and consequences.

mając na uwadze, że debata poświęcona europejskiemu filarowi praw socjalnych i niezbędne działania następcze mogą również umocnić fundamenty integracji europejskiej i zwiększyć wśród mieszkańców poczucie odpowiedzialności za nią;

- B. mając na uwadze, że UE powinna dalej rozwijać europejski model społeczny, zakotwiczony w społecznej gospodarce rynkowej, umacniający pozycję jednostek i umożliwiający trwałe dobrobyt i wysoką produktywność w oparciu o solidarność, sprawiedliwość społeczną i równe szanse, sprawiedliwy podział bogactwa, solidarność międzypokoleniową, praworządność, niedyskryminację, równouprawnienie płci, powszechne systemy kształcenia wysokiej jakości, wysokiej jakości miejsca pracy i zrównoważony, sprzyjający zatrudnieniu i włączeniu społecznemu wzrost gospodarczy w długim horyzoncie czasowym, zgodnie z globalnymi celami zrównoważonego rozwoju, czyli model realnie ukierunkowany na pełne zatrudnienie, zapewniający każdemu odpowiednią ochronę socjalną i wysokiej jakości podstawowe usługi, przeciwdziałający nierównościom ekonomicznym, wzmacniający pozycję osób znajdujących się w trudnej sytuacji, przeciwdziałający ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, zwiększający udział w życiu obywatelskim i politycznym oraz poprawiający poziom życia wszystkich osób w UE, a tym samym osiągający cele i realizujący prawa określone w traktatach UE, Karcie praw podstawowych i Europejskiej karcie społecznej;
- C. mając na uwadze, że Komisja zobowiązała się uzyskać dla UE „najwyższą ocenę w kwestiach społecznych” oraz że na wiosnę 2017 r. ma przedstawić wniosek w sprawie europejskiego filaru praw socjalnych wspierającego dobrze funkcjonujące, sprzyjające włączeniu rynki pracy i systemy opieki społecznej w uczestniczących państwach członkowskich oraz będącego wzorem odnowionej pozytywnej konwergencji dzięki: (i) uaktualnieniu dotychczas obowiązujących przepisów UE, (ii) udoskonaleniu unijnych ram koordynacji polityki gospodarczej i socjalnej, m.in. przez wyznaczenie kryteriów socjalnych dla reform krajowych bez tworzenia nieskutecznych struktur równoległych, oraz (iii) zapewnienie odpowiedniego wsparcia finansowego na szczeblu krajowym i europejskim; mając na uwadze, że na Parlamencie, wybranym bezpośrednio przez obywateli europejskich, spoczywa zasadnicza odpowiedzialność za określenie i przyjęcie europejskiego filaru praw socjalnych i że ma on w tym względzie stosowną rolę do odegrania;
- D. mając na uwadze, że polityka gospodarcza i społeczna ma służyć ludziom, w tym przez wspieranie zrównoważonej i społecznie odpowiedzialnej działalności gospodarczej prowadzonej na równych warunkach, a także mając na uwadze, że ludzie są również ważnym czynnikiem dla konkurencyjności przedsiębiorstwa i właściwego funkcjonowania całej gospodarki;
- E. mając na uwadze, że dialog społeczny może pozytywnie wpływać na wzrost gospodarczy, zatrudnienie i konkurencyjność; mając na uwadze, że Unia ma obowiązek uznawać i wspierać rolę partnerów społecznych, ułatwiać dialog między nimi i szanować ich niezależność, w tym jeśli chodzi o ustalanie wysokości płac, prawo do negocjowania, zawierania i egzekwowania układów zbiorowych oraz prawo do podejmowania działań zbiorowych zgodnie z przepisami i praktykami krajowymi; mając na uwadze, że europejski filar praw socjalnych powinien zachęcać partnerów społecznych i państwa członkowskie do wprowadzania standardów wyższych niż

uzgodnione na szczeblu europejskim; mając na uwadze, że Komisja zasięga opinii partnerów społecznych na temat możliwych kierunków działań Unii w obszarze polityki społecznej; mając na uwadze potrzebę ciągłego dążenia do dialogu społecznego na wszystkich szczeblach;

- F. mając na uwadze, że sprawą kluczową jest, by przedsiębiorstwa działały w sposób społecznie odpowiedzialny, realnie uwzględniając kryteria zrównoważonego rozwoju oraz interes społeczeństwa; mając na uwadze wartość inicjatywy, jaką jest włączanie pracowników w podejmowanie decyzji; mając na uwadze, że przedsiębiorstwa gospodarki społecznej, np. spółdzielnie, dają dobry przykład, tworząc wysokiej jakości miejsca pracy, wspierając włączenie społeczne i upowszechniając gospodarkę partycypacyjną;
- G. mając na uwadze, że podstawowe prawa socjalne mają zastosowanie do wszystkich ludzi w UE, a obowiązujące prawodawstwo unijne regulujące rynki pracy, towarów i usług ma zastosowanie do wszystkich państw członkowskich; mając na uwadze, że w wyniku integracji gospodarczej państwa członkowskie stają się od siebie wzajemnie zależne, jeśli chodzi o zdolność zapewniania godnych warunków pracy i utrzymania spójności społecznej; mając na uwadze, że dobrze funkcjonujący rynek wewnętrzny wymaga silnego podstawowego zestawu pracowniczych praw socjalnych, by zapobiegać konkurencji opartej na warunkach pracy; mając na uwadze, że zasada pomocniczości określona w traktatach uzasadnia działania na szczeblu Unii w oparciu o skalę i skutki proponowanych działań; mając na uwadze, że osiągnięcie unijnych celów socjalnych zależy również od przepisów krajowych i dobrze rozwiniętych krajowych systemów socjalnych; mając na uwadze, że regionalne różnice w poziomie płac i w systemach zabezpieczenia społecznego są do pewnego stopnia nieuniknione, ale należy dbać, by nie powodowały one tendencji do obniżania warunków pracy i życia; mając na uwadze, że pozytywna konwergencja społeczna i gospodarcza ma bardzo duże znaczenie dla właściwego funkcjonowania Unii; mając na uwadze, że Unia nie harmonizuje krajowych systemów zabezpieczenia społecznego, tylko je koordynuje, wspiera ich rozwój i ułatwia wydajną ochronę socjalną osób korzystających z prawa do swobodnego przepływu; mając na uwadze, że zmiany regulacyjne muszą nadeść za innowacjami technologicznymi i innymi, by zapewnić pewność prawa i wspierać rozwój gospodarczy dzięki uczciwej konkurencji; mając na uwadze, że wdrożenie europejskiego filaru praw socjalnych będzie wymagało działań na wielu szczeblach, podejścia ponadsektorowego oraz pełnego zaangażowania zainteresowanych stron; mając na uwadze, że w przepisach dotyczących czasu odpoczynku dla pracowników należy w stosownych przypadkach uwzględnić wspólny dzień tygodnia przeznaczony na odpoczynek, uznany w tradycji i zwyczajach danego kraju lub regionu;
- H. mając na uwadze, że europejskie państwa opiekuńcze wymagają modernizacji i umocnienia, by wspierały wejście na rynek pracy i awans na nim, a także zachowanie bezpieczeństwa ekonomicznego przez całe życie; mając na uwadze, że ze względu na coraz większą złożoność rynku pracy także państwo opiekuńcze musi dostosować swoje mechanizmy i instrumenty, by należycie zarządzać poszczególnymi powstającymi zagrożeniami społecznymi; mając na uwadze, że ten proces modernizacji powinien również poprawić dostęp ludzi do usług państwa opiekuńczego i interakcje z nim oraz ułatwić stosowanie odpowiednich przepisów, w tym w przypadku MŚP; mając jednak na uwadze, że rola państw opiekuńczych nie ogranicza się do rynku pracy; mając na

uwadze, że obejmuje ona również m.in. funkcjonowanie systemów zabezpieczenia społecznego, przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz inwestowanie w edukację, opiekę nad dziećmi, służbę zdrowia, usługi społeczne i inne podstawowe usługi; mając na uwadze, że „inwestycje społeczne” wspierające rozwój osoby od wczesnego dzieciństwa do wieku podeszłego mają kluczowe znaczenie dla umożliwienia ludziom pełnego udziału w życiu społecznym i gospodarczym XXI wieku; mając na uwadze, że najwięcej wysiłków wymaga osiągnięcie celów strategii „Europa 2020” dotyczących ograniczenia ubóstwa i włączenia społecznego; mając na uwadze, że w wielu państwach członkowskich pilne działania są niezbędne w mieszkalnictwie, a wiele gospodarstw domowych wydaje na mieszkanie i energię znaczną część dochodu, jaki mają do dyspozycji;

- I. mając na uwadze, że według zalecenia MOP nr 202 minimum ochrony socjalnej powinno obejmować przynajmniej następujące podstawowe gwarancje ochrony socjalnej: a) dostęp do określonego na szczeblu krajowym zestawu towarów i usług, zwłaszcza do podstawowej opieki zdrowotnej, w tym do opieki nad matką i dzieckiem, spełniających kryteria dostępności, dostępu, akceptowalności i jakości, b) podstawowe bezpieczeństwo finansowe dla dzieci, przynajmniej na minimalnym poziomie określonym na szczeblu krajowym, zapewniające dostęp do żywności, edukacji, opieki i wszelkich innych niezbędnych towarów i usług, c) podstawowe bezpieczeństwo finansowe, przynajmniej na minimalnym poziomie określonym na szczeblu krajowym, dla osób w wieku produkcyjnym, które nie są w stanie uzyskać wystarczającego dochodu, zwłaszcza w razie choroby, bezrobocia, macierzyństwa i niepełnosprawności, a także d) podstawowe bezpieczeństwo finansowe, przynajmniej na minimalnym poziomie określonym na szczeblu krajowym, dla osób starszych; mając na uwadze, że w europejskim filarze praw socjalnych należy uwzględnić tę definicję i dążyć do zapewnienia pełnego osiągnięcia takich podstaw opieki socjalnej, a jeszcze lepiej do ich przewyższenia, we wszystkich państwach członkowskich; mając na uwadze, że Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wniósł cenny wkład w tę dziedzinę, uzgadniając zasady wydajnych i niezawodnych systemów opieki społecznej;
- J. mając na uwadze, że wszystkie państwa członkowskie UE borykają się z pewnymi wyzwaniami dotyczącymi zatrudnienia i spraw socjalnych; mając na uwadze, że korzystanie z praw socjalnych zależy również od polityki i instrumentów wspierających spójność terytorialną, zwłaszcza w regionach o poważnych i trwałych niekorzystnych warunkach przyrodniczych, demograficznych lub strukturalno-gospodarczych, w tym w regionach o niskiej gęstości zaludnienia i dużym rozproszeniu ludności lub w regionach najbardziej oddalonych; mając na uwadze, że w regionach słabiej uprzywilejowanych potrzeba więcej inwestycji strategicznych i wsparcia dla spójności, by poprawić ich konkurencyjność i strukturę społeczno-gospodarczą oraz zapobiegać dalszemu niżowowi demograficznemu; mając na uwadze, że w obecnej sytuacji makroekonomicznej strefa euro stoi w obliczu szczególnych wyzwań dotyczących osiągnięcia określonych w traktatach celów w zakresie zatrudnienia i spraw społecznych, zwłaszcza ze względu na to, że udział w strefie euro ogranicza możliwości wykorzystania na szczeblu krajowym instrumentów polityki makroekonomicznej i tworzy presję, by przyspieszyć dostosowania wewnętrzne; mając na uwadze, że przywrócenie odpowiedniego bezpieczeństwa społeczno-ekonomicznego pozwalającego skompensować tę zwiększoną elastyczność wewnętrzną może wymagać rozważenia szczególnych celów społecznych, norm lub instrumentów finansowych na szczeblu strefy euro;

- K. mając na uwadze, europejskie rynki pracy coraz częściej ewoluują w kierunku „nietypowych” czy też „niestandardowych” form zatrudnienia, np. pracy tymczasowej, wymuszonego niepełnego wymiaru godzin, pracy dorywczej, pracy sezonowej, pracy na wezwanie, ekonomicznie zależnego samozatrudnienia czy też pracy wykonywanej za pośrednictwem platform cyfrowych; mając na uwadze, że popyt na pracę staje się bardziej zróżnicowany niż w przeszłości; mając na uwadze, że w niektórych przypadkach może to wpływać korzystnie na wydajność, godzenie życia zawodowego z prywatnym, wchodzenie na rynek pracy i możliwość podjęcia drugiej kariery zawodowej przez osoby, które tego potrzebują; mając jednak na uwadze, że niektóre niestandardowe formy zatrudnienia oznaczają długotrwałą niepewność ekonomiczną i złe warunki pracy, zwłaszcza w postaci niższych i mniej pewnych dochodów, braku możliwości obrony swoich praw, braku ubezpieczenia socjalnego i zdrowotnego, braku tożsamości zawodowej, braku perspektyw rozwoju kariery oraz trudności w godzeniu pracy na wezwanie z życiem rodzinnym; mając na uwadze, że dynamiczny rynek pracy powinien zapewniać każdemu możliwość wykorzystania jego umiejętności i zdolności w życiu zawodowym, m.in. dzięki warunkom pracy zgodnym z normami bhp, aktywnej polityce rynku pracy oraz nabywaniu nowych kompetencji w ciągu całego życia z wykorzystaniem regularnego uczenia się przez całe życie; mając na uwadze, że w odpowiednim orzecznictwie TSUE wyjaśniono pojęcia „stosunku pracy” i „pracownika” do celów stosowania prawa UE z zastrzeżeniem krajowych definicji „pracownika” wprowadzonych do celów stosowania prawa krajowego zgodnie z zasadą pomocniczości;
- L. mając na uwadze, że aktywna polityka rynku pracy, osobiste poczucie odpowiedzialności i udział w uczeniu się przez całe życie mają znaczenie dla integracji na rynku pracy, mimo że bezrobocie jest w większości przypadków wynikiem braku wolnych miejsc pracy lub innych okoliczności niezależnych od danej osoby;
- M. mając na uwadze, że w przypadku osób znajdujących się w trudnej sytuacji lub częściej doświadczających dyskryminacji, takich jak kobiety, mniejszości etniczne, długotrwale bezrobotni, osoby starsze i niepełnosprawne, konieczne mogą być dodatkowe środki wspierające udział w rynku pracy, a także gwarantujące godne warunki bytowania przez całe życie; mając na uwadze, że UE zobowiązała się do stworzenia Europy bez barier dla osób niepełnosprawnych, których liczbę w UE szacuje się na 80 mln, a unijnych celów dotyczących zatrudnienia i ograniczenia ubóstwa nie będzie można osiągnąć, jeżeli osoby niepełnosprawne nie zostaną w pełni włączone w życie gospodarcze i społeczne; mając na uwadze, że UE ratyfikowała Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, zatem jej zasady powinny znaleźć się również w filarze praw socjalnych; mając na uwadze, że negatywny wpływ kryzysu na dostęp do opieki zdrowotnej często następował z opóźnieniem, a wiele osób zostało pozbawionych dostępu do opieki zdrowotnej, mimo że usługi te są formalnie świadczone, zwłaszcza ze względu na niemożność uiszczenia opłat wymaganych od pacjenta czy też na wprowadzenie list oczekujących;
- N. mając na uwadze, że kobiety w UE wciąż borykają się z wieloma formami dyskryminacji oraz że są wciąż niedostatecznie reprezentowane we wszystkich obszarach procesów decyzyjnych;
- O. mając na uwadze, że równouprawnienie płci zapisano w traktatach UE i w Karcie praw

podstawowych UE oraz że należy ono do podstawowych wartości UE; mając na uwadze, że kobiety są jednak nadal niewystarczająco reprezentowane na rynku pracy ogółem, gdyż wskaźnik zatrudnienia mężczyzn wynosi 75,6 %, a wskaźnik zatrudnienia kobiet – 64,5 %, są natomiast nadreprezentowane w pracy w niepełnym wymiarze godzin i w najgorzej opłacanych sektorach, a ponadto ich stawki godzinowe są niższe, co powoduje, że zróżnicowanie wynagrodzenia ze względu na płeć wynosi 16 %, a zróżnicowanie emerytur – 39 %, przy czym między poszczególnymi państwami członkowskimi występują znaczne różnice; mając na uwadze, że dyskryminacja ze względu na płeć stale dominuje w procedurach rekrutacyjnych w państwach członkowskich, mimo że kobiety przewyższają mężczyzn poziomem wykształcenia;

- P. mając na uwadze, że prawa socjalne, usługi społeczne i wystarczające dochody są związane z płcią, ponieważ więcej kobiet wykonuje niskopłatne prace, jest zagrożonych ubóstwem i w większym stopniu uzależnionych od usług społecznych, zarówno publicznych, jak i prywatnych, a także odgrywa tradycyjną rolę opiekunów tak dzieci, jak i starszych członków rodziny oraz ponosi podstawową odpowiedzialność za zaspokajanie potrzeb gospodarstw domowych, co łącznie powoduje, że kobiety otrzymują niższe emerytury;
- Q. mając na uwadze, że cele barcelońskie z 2002 r. są dalekie od realizacji, podczas gdy Karta praw podstawowych stanowi, że dzieci mają prawo do ochrony i opieki, a także mając na uwadze, że sytuacja ta ma dramatyczny wpływ na współczynnik aktywności zawodowej kobiet, równouprawnienie płci, równowagę między życiem zawodowym a prywatnym i ubóstwo kobiet;
- R. mając na uwadze, że Europa może pójść znacznie dalej, rozwijając grupę sektorów ukierunkowanych na wspieranie zdrowia, wiedzy i zdolności do udziału w gospodarce; mając na uwadze, że usługi ukierunkowane na ludzi, takie jak kształcenie, opieka zdrowotna, opieka nad dziećmi i inne usługi opiekuńcze, a także sport, odznaczają się dużym potencjałem tworzenia miejsc pracy i nie powinny być postrzegane jako przynoszące koszty w gospodarce, lecz jako czynniki wspierające trwałą dobrobyt;
- S. mając na uwadze, że potrzebne jest strategiczne podejście do wyzwań związanych ze starzeniem się społeczeństwa i zmniejszaniem się w UE liczby osób w wieku produkcyjnym, zwłaszcza jeśli chodzi o przyszłe niedostatki i niedopasowania umiejętności na rynku pracy UE oraz o zakładane kształtowanie się wskaźników zależności ekonomicznej, również przy uwzględnieniu obywateli państw trzecich legalnie przebywających w UE; mając na uwadze znaczenie wspierania możliwości mobilności zawodowej, zwłaszcza wśród ludzi młodych, w tym osób szkolących się zawodowo w drodze przyuczania do zawodu;
- 1. wzywa Komisję, by wykorzystała wyniki przeglądu dorobku socjalnego oraz unijnej polityki zatrudnienia i spraw socjalnych, a także wyniki konsultacji społecznych z 2016 r., przedstawiając wnioski w sprawie solidnego europejskiego filaru praw socjalnych, nieograniczającego się do deklaracji zasad czy dobrych intencji, lecz umacniającego prawa socjalne dzięki konkretnym, specjalnym narzędziom (prawodawstwo, mechanizmy kształtowania polityki i instrumenty finansowe), pozytywnie wpływającego na życie ludzi w krótkiej i średniej perspektywie czasowej oraz umożliwiającego wspieranie integracji europejskiej w XXI wieku przez

autentyczne dążenie do celów socjalnych zapisanych w traktatach, wspierającego państwa opiekuńcze, zwiększającego spójność, solidarność i pozytywną konwergencję gospodarczą i społeczną, zapewniającego odpowiednią ochronę socjalną, zmniejszającego nierówności, osiągającego oczekiwany od dawna postęp w ograniczaniu ubóstwa i wykluczenia społecznego, ułatwiającego reformy krajowe dzięki odpowiednim kryteriom oraz przyczyniającego się do lepszego funkcjonowania UGW i jednolitego rynku UE;

2. jest zdania, że europejski filar praw socjalnych powinien również przyczyniać się do właściwego stosowania międzynarodowych norm pracy i do modernizacji dorobku socjalnego; uważa, że standardy, które należy zapisać w europejskim filarze praw socjalnych, powinny mieć zastosowanie do wszystkich państw uczestniczących w jednolitym rynku, a prawodawstwo, mechanizmy zarządzania i instrumenty finansowe potrzebne do ich osiągnięcia powinny mieć zastosowanie do wszystkich państw członkowskich UE; podkreśla, że filar praw socjalnych należy uwzględnić w polityce gospodarczej UE; uważa, że szczególne ograniczenia wynikające z udziału w strefie euro wymagają ustalenia dodatkowych specjalnych celów i norm socjalnych oraz rozważenia odpowiedniego wsparcia finansowego na szczeblu strefy euro, otwartego zarazem na zasadzie dobrowolności dla państw członkowskich spoza strefy euro; wskazuje na możliwość wykorzystania mechanizmu wzmocnionej współpracy zgodnie z art. 20 TUE, jeżeli wymaga tego budowa solidnego europejskiego filaru praw socjalnych;
3. podkreśla, że europejski filar praw socjalnych powinien dawać ludziom żyjącym w UE większą możliwość utrzymania kontroli nad własnym życiem, umożliwiać im godne życie i spełnianie aspiracji przez łagodzenie różnego rodzaju zagrożeń socjalnych powstających w ciągu całego życia, a także dawać ludziom możliwość pełnego udziału w życiu społecznym i zdolność dostosowywania się do częstych zmian technologicznych i gospodarczych, w tym przez podnoszenie umiejętności i wspieranie przedsiębiorczości; zaznacza, że europejski filar praw socjalnych powinien sprawiać, że rynki będą służyły wspólnemu dobrobytowi, pomyślności i zrównoważonemu rozwojowi w wysoce konkurencyjnej społecznej gospodarce rynkowej, ukierunkowanej na pełne zatrudnienie i postęp społeczny oraz wykorzystującej również politykę przemysłową na szczeblu UE; uważa, że filar ten powinien uzyskać takie wyniki, wspierając odpowiednie normy socjalne i umacniając pozycję państw opiekuńczych, by utrzymać spójność i równość społeczną w całej UE dzięki odpowiednim, dostępnym i finansowo zrównoważonym systemom zabezpieczenia społecznego i dzięki polityce włączenia społecznego; podkreśla, że powinien on również ułatwiać swobodny przepływ pracowników na lepiej zintegrowanym i sprawiedliwszym europejskim rynku pracy; zaznacza, że europejski filar praw socjalnych powinien również przyczyniać się do przestrzegania zasad równego traktowania, niedyskryminacji i równych szans dzięki polityce zatrudnienia i spraw socjalnych; zaleca, by filar umożliwiał tym samym rzeczywiste korzystanie z dotychczasowych praw, a w uzasadnionych przypadkach ustanawiał nowe, stosownie do przemian technologicznych i społeczno-gospodarczych; uważa, że w ten sposób filar zwiększy również legitymację UE;

Modernizacja dotychczasowych standardów pracy i standardów socjalnych

4. apeluje do partnerów społecznych i Komisji o współpracę służącą przedstawieniu

wniosku w sprawie dyrektywy ramowej dotyczącej godnych warunków pracy we wszystkich formach zatrudnienia, rozszerzającej dotychczasowe normy minimalne na nowe rodzaje stosunków pracy w oparciu o dogłębną ocenę skutków; uważa, że ta dyrektywa ramowa powinna poprawić egzekwowanie prawa UE, zwiększyć pewność prawa na całym jednolitym rynku i zapobiegać dyskryminacji przez uzupełnienie dotychczasowych przepisów UE i zapewnienie każdemu pracownikowi podstawowego zestawu możliwych do wyegzekwowania praw, niezależnie od typu umowy lub stosunku pracy, obejmującego równe traktowanie, ochronę zdrowia i bezpieczeństwa, ochronę w czasie urlopu macierzyńskiego, przepisy dotyczące czasu pracy i czasu odpoczynku, możliwość godzenia życia zawodowego z prywatnym, dostęp do szkoleń, wsparcie w miejscu pracy dla osób niepełnosprawnych, odpowiednie prawa dotyczące informowania, konsultacji i udziału pracowników, wolność zrzeszania się i reprezentacji, negocjacje i działania zbiorowe; podkreśla, że dyrektywa ramowa powinna mieć zastosowanie do pracowników najemnych i wszystkich pracowników objętych niestandardowymi formami zatrudnienia, jednak nie musi przy tym konieczne zmieniać dotychczasowych dyrektyw; przypomina, że obowiązujące już prawa pracownicze są stosowane przez państwa członkowskie zgodnie z prawem krajowym i unijnym; wzywa również do skuteczniejszego i wydajniejszego wdrażania i kontrolowania obowiązujących standardów pracy w celu zwiększenia egzekwowalności praw i rozwiązania problemu pracy nierejestrowanej;

Warunki pracy

5. przyznaje, że pewna różnorodność umów o pracę jest przydatna, by wydajnie kojarzyć pracowników i pracodawców; przypomina jednak o ryzyku dychotomii na rynku pracy i pułapce niepewnych umów bez namacalnych perspektyw awansu; podkreśla znaczenie umów o pracę na czas nieokreślony dla bezpieczeństwa społeczno-gospodarczego i odnotowuje korzyści płynące z takich umów dla pracodawców w wielu sektorach; popiera również upowszechnianie modeli biznesowych zgodnych z zasadami gospodarki społecznej; apeluje do Komisji o rozszerzenie dyrektywy w sprawie pisemnego oświadczenia (91/533/EWG) na wszystkie formy zatrudnienia i stosunków pracy; apeluje o włączenie do dyrektywy w sprawie godnych warunków pracy również odpowiednich obowiązujących norm minimalnych, które powinny być wymagane w niektórych szczególnych stosunkach pracy i obejmować w szczególności:
 - a) odpowiedni zakres nauczania i szkolenia oraz godne warunki pracy w przypadku staży i przyuczania do zawodu w celu zapewnienia, że stanowią one istotnie etap w przechodzeniu od edukacji do życia zawodowego, zgodnie z zaleceniem Rady w sprawie ram jakości staży, oraz że są one ograniczone w czasie i nie zastępują zatrudnienia ludzi młodych; wynagrodzenie powinno być współmierne do wykonywanej pracy, umiejętności i doświadczenia danej osoby oraz umożliwiać utrzymanie się stażystom i osobom przyuczanym do zawodu poza programami nauczania;
 - b) w przypadku pracy wykonywanej za pośrednictwem platform cyfrowych i innych rodzajów samozatrudnienia ekonomicznie zależnego – jasne odróżnienie (do celów stosowania prawa UE z zastrzeżeniem prawa krajowego) osób naprawdę samozatrudnionych od osób pozostających w stosunku pracy, z uwzględnieniem zalecenia MOP nr 198, zgodnie z którym do stwierdzenia stosunku pracy

wystarcza spełnienie kilku kryteriów; należy tym samym wyjaśnić status i podstawowe obowiązki platformy, klienta i osoby wykonującej pracę; należy również wprowadzić minimalne standardy dotyczące zasad współpracy, obejmujące udzielenie usługodawcy pełnych i wyczerpujących informacji o jego prawach i obowiązkach, uprawnieniach, należnym poziomie ochrony socjalnej i tożsamości pracodawcy; pracownicy najemni oraz osoby naprawdę samozatrudnione oferujące usługi za pośrednictwem platform online powinny mieć takie same prawa, jakie miałyby w innych sytuacjach w gospodarce, i być objęte ochroną przez udział w systemach zabezpieczenia społecznego i ubezpieczenia zdrowotnego; państwa członkowskie powinny zapewnić należyty nadzór nad warunkami stosunku pracy lub umowy o świadczenie usług, zapobiegający nadużywaniu pozycji dominującej przez właścicieli platform;

- c) ograniczenia dotyczące pracy na wezwanie: umowy zerogodzinowe nie powinny być dopuszczalne, gdyż oznaczają skrajną niepewność dla zawierających je osób;
6. odnotowuje fakt, że w ostatnich dziesięcioleciach spadł udział pracy w całości dochodów w Europie; podkreśla potrzebę odnowienia pozytywnej konwergencji społecznej i likwidacji zróżnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć na obszarze całej UE w celu stymulowania popytu, umożliwienia zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu i ograniczenia nierówności; uznaje znaczenie godziwych płac zapewniających utrzymanie jako narzędzia przeciwdziałającego ubóstwu pracujących; wzywa Komisję, by aktywnie popierała rozszerzanie zakresu układów zbiorowych zgodnie z krajowymi tradycjami i praktykami państw członkowskich oraz z należyтым poszanowaniem niezależności partnerów społecznych; zaleca wprowadzenie płac minimalnych w formie krajowego wynagrodzenia minimalnego, w stosownych przypadkach z należyтым poszanowaniem praktyk poszczególnych państw członkowskich i po zasięgnięciu opinii partnerów społecznych, przy czym celem powinno być w miarę możliwości stopniowe osiągnięcie poziomu przynajmniej 60 % odpowiedniej krajowej mediany płac, nie niższego od płacy zapewniającej utrzymanie w danym regionie; wzywa Komisję do przygotowania pilotażowej wersji wyliczenia regionalnej płacy zapewniającej utrzymanie, które pomoże określić płace zapewniające utrzymanie, posłuży partnerom społecznym za narzędzie odniesienia i przyczyni się do wymiany najlepszych praktyk w tej dziedzinie;
7. przypomina, że prawo do zdrowych i bezpiecznych warunków pracy obejmuje także ochronę przed zagrożeniami w miejscu pracy oraz ograniczenia dotyczące czasu pracy i przepisy regulujące minimalny czas odpoczynku i płatny urlop coroczny; apeluje do państw członkowskich o pełne wdrożenie odpowiednich przepisów; oczekuje wniosków Komisji zawierających konkretne środki służące realnemu zapewnieniu tego prawa wszystkim pracownikom, w tym pracownikom sezonowym i kontraktowym, a także środki zapobiegające przemocy wobec kobiet i nękanii; zauważa, że środki takie powinny wynikać z oceny skutków, odzwierciedlać ogół dostępnej obecnie wiedzy na temat zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa oraz uwzględniać nowe sposoby pracy związane z cyfryzacją i innymi zmianami technologicznymi;
8. podkreśla znaczenie prawa do negocjacji i działań zbiorowych jako prawa podstawowego zapisanego w prawie pierwotnym UE; oczekuje, że Komisja zwiększy konkretne wsparcie przeznaczone na umacnianie i poszanowanie dialogu społecznego

na wszystkich szczeblach i we wszystkich sektorach, zwłaszcza tam, gdzie dialog ten nie jest wystarczająco rozwinięty, przy uwzględnieniu różnych praktyk krajowych; uznaje korzyści płynące z zaangażowania pracowników w zarządzanie przedsiębiorstwem, w tym w przedsiębiorstwach ponadnarodowych, a także z informowania pracowników, przeprowadzania z nimi konsultacji i ich uczestnictwa, w tym w celu odpowiedniego wykorzystania nowych form organizacji pracy, by zapewnić racjonalność i zadowolenie z wykonywanej pracy, oraz uprzedzać zmiany gospodarcze; wzywa do monitorowania stosowania prawodawstwa europejskiego dotyczącego europejskich rad zakładowych, informowania pracowników i przeprowadzania z nimi konsultacji oraz do wprowadzenia skutecznych środków gwarantujących społecznie odpowiedzialny charakter restrukturyzacji przedsiębiorstw;

9. podkreśla zapotrzebowanie na wyczerpujące, wiarygodne i regularnie aktualizowane dane dotyczące jakości pracy i zatrudnienia, nadające się do wykorzystania w monitorowaniu jakości pracy i zatrudnienia w czasie oraz przy podejmowaniu decyzji politycznych w tym zakresie; wzywa Eurofund, by dalej rozwijał monitorowanie jakości pracy i życia zawodowego, prowadząc badania warunków pracy w UE, oparte na pojęciu jakości pracy obejmującym zarobki, perspektywy, środowisko fizyczne, środowisko społeczne, intensywność pracy, wykorzystywanie umiejętności, swobodę decydowania i jakość czasu pracy; wzywa Eurofund, by dalej rozwijał badania nad polityką, porozumieniami z partnerami społecznymi i praktykami przedsiębiorstw sprzyjającymi poprawie jakości pracy i życia zawodowego;

Odpowiednia i zrównoważona ochrona socjalna

10. zaznacza, że prawa do ochrony socjalnej są prawami indywidualnymi; popiera bardziej zintegrowane zapewnianie świadczeń z tytułu ochrony socjalnej i świadczenie wysokiej jakości usług społecznych, gdyż przynosi to większą zrozumiałość i dostępność państwa opiekuńczego, nie osłabiając ochrony socjalnej; podkreśla potrzebę odpowiedniej ochrony socjalnej i inwestycji społecznych w ciągu całego życia, umożliwiających każdemu pełny udział w życiu społecznym i gospodarczym oraz utrzymanie godnych warunków życia; wskazuje na znaczenie informowania obywateli o prawach socjalnych oraz na potencjał rozwiązań z zakresu administracji elektronicznej, obejmujących ewentualnie europejską kartę ubezpieczenia społecznego oraz mocne gwarancje ochrony danych, mogących poprawić koordynację zabezpieczenia społecznego w UE i podnieść świadomość poszczególnych osób, a także pomóc pracownikom mobilnym w ustalaniu i zabezpieczaniu ich składek i uprawnień zarówno w kraju pochodzenia, jak i w kraju przyjmującym, oraz ułatwić pracę krajowych inspekcji pracy; podkreśla znaczenie zindywidualizowanego, bezpośredniego wsparcia, zwłaszcza dla gospodarstw domowych dotkniętych wykluczeniem społecznym i szczególnie podatnych za zagrożenia;
11. uznaje znaczenie powszechnego i szybkiego dostępu do przystępnej cenowo profilaktycznej i leczniczej opieki zdrowotnej na wysokim poziomie oraz do leków; uważa, że prawo to musi być przestrzegane również na obszarach wiejskich i w regionach przygranicznych; podkreśla, że wszyscy rezydenci muszą być objęci ubezpieczeniem zdrowotnym; zgadza się, że lepsza profilaktyka zdrowotna i zapobieganie chorobom to oczywista inwestycja społeczna, która przynosi korzyści, również w postaci dobrego zdrowia osób starszych;

12. ma świadomość, że wydłużające się średnie trwanie życia i kurczące się zasoby siły roboczej stanowią wyzwanie dla stabilności i adekwatności systemów emerytalnych i solidarności międzypokoleniowej; zwraca w związku z tym uwagę, że priorytetowo należy traktować również wyeliminowanie różnicowania emerytur ze względu na płeć; ponownie stwierdza, że najlepszą reakcją jest podwyższenie ogólnego wskaźnika zatrudnienia zgodnie z modelami zatrudnienia powiązanymi z pełnym ubezpieczeniem emerytalnym, ze szczególnym uwzględnieniem ludzi młodych i osób w największym stopniu wyłączonych z rynku pracy; jest zdania, że wiek emerytalny powinien odzwierciedlać nie tylko średnie trwanie życia, lecz również inne czynniki określone na poziomie krajowym, w tym zmiany poziomu wydajności, wskaźnik obciążenia ekonomicznego oraz różnice w uciążliwości warunków pracy; przypomina o znaczeniu inwestycji w aktywne starzenie się i udogodnień dla osób, które osiągnęły wiek emerytalny, umożliwiających im podjęcie decyzji o dalszej pracy o pożądanym stopniu intensywności przy jednoczesnej możliwości pobierania części emerytury, jeżeli pracują w niepełnym wymiarze godzin;
13. apeluje do Komisji o przeprowadzenie merytorycznej analizy najlepszych praktyk w celu wsparcia państw członkowskich w obliczaniu wysokości minimalnych emerytur;
14. zaleca, by wszyscy pracownicy byli objęci ubezpieczeniem od bezrobocia lub przymusowego zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu, w powiązaniu z pomocą w poszukiwaniu pracy i inwestycjami w szkolenie (przekwalifikowanie) na warunkach określonych przez poszczególne państwa członkowskie w porozumieniu z partnerami społecznymi; przypomina, że odpowiednie zasiłki dla bezrobotnych poprawiają proces dopasowywania umiejętności, są zatem korzystne dla wydajności, a zarazem odgrywają kluczową rolę w zapobieganiu ubóstwu i ograniczaniu go; jest zdania, że europejski filar praw socjalnych powinien zawierać zalecane wskaźniki odniesienia dotyczące krajowych systemów ubezpieczenia na wypadek bezrobocia, zwłaszcza jeśli chodzi o objęte nim osoby, wymogi dotyczące udzielenia wsparcia, związku między okresem wsparcia a średnim krajowym czasem poszukiwania pracy, a także jakość wsparcia udzielanego przez urzędy pracy;
15. podkreśla znaczenie odpowiednich dochodów dla zachowania godności ludzkiej, a także rolę inwestycji społecznych w umożliwianiu odbywania szkoleń lub poszukiwania pracy;
16. stanowczo podkreśla, że należy uwzględnić aspekt praw osób niepełnosprawnych w całym filarze praw socjalnych przy zastosowaniu podejścia opartego na prawach człowieka zgodnie z zobowiązaniami UE i państw członkowskich wynikającymi z Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych; uważa, że postanowienia takie powinny obejmować co najmniej:
- prawo do godnej pracy bez ograniczeń w środowisku i na rynku pracy w pełni włączającym, otwartym i dostępnym;
 - usługi i podstawowe bezpieczeństwo finansowe dostosowane do indywidualnych potrzeb, umożliwiające życie na godnym poziomie i włączenie społeczne;
 - gwarancję swobodnego przepływu i możliwości przenoszenia usług między państwami członkowskimi UE;

- edukację i szkolenia włączające, w tym przepisy dotyczące odpowiednich umiejętności cyfrowych;
 - szczegółowe postanowienia dotyczące ochrony osób niepełnosprawnych przed wyzyskiem i pracą przymusową, zwłaszcza jeśli chodzi o osoby dotknięte niepełnosprawnością intelektualną lub psychospołeczną bądź osoby pozbawione zdolności prawnej;
17. zauważa z niepokojem, że dostępność i przystępność cenowa opieki długoterminowej nadal stanowi poważny problem w całej Europie, przez co krewni sprawujący opiekę nieformalną nad członkami rodziny są zmuszeni pozostawać w domu i rezygnować z pracy zawodowej; ubolewa nad częstymi przypadkami nadużyć wobec opiekunów zatrudnianych przez agencje pośrednictwa pracy lub pracujących nieformalnie; jest zdania, że dostęp do przystępnych cenowo usług opieki długoterminowej na wysokim poziomie, w tym opieki sprawowanej w domu i programów samodzielnego życia, stanowi prawo, którego przestrzeganie należy zapewnić z pomocą odpowiednio wykwalifikowanego personelu zatrudnionego na godziwych warunkach; uważa, że gospodarstwom domowym, a w szczególności gospodarstwom domowym o niskich dochodach, należy zatem zapewnić odpowiednie usługi publiczne i pomoc, aby unikać instytucjonalizacji i ryzyka ubóstwa; ponownie apeluje, by w przepisach dotyczących urlopu opiekuńczego ograniczono wpływ na wynagrodzenie i uprawnienia do ochrony socjalnej w okresach, kiedy pracownicy muszą tymczasowo zapewnić opiekę krewnym; wzywa Komisję, by opracowała konkretny plan działań w tym obszarze, obejmujący cele dotyczące opieki nad osobami starszymi, osobami niepełnosprawnymi i innymi osobami niesamodzielnymi, na wzór celów barcelońskich, oraz narzędzia monitorowania, które powinny mierzyć jakość, dostępność i przystępność cenową; wzywa również do powszechniejszego dzielenia się najlepszymi praktykami w tej dziedzinie i do przejmowania tych najlepszych praktyk;
18. jest zdania, że ubóstwo dzieci stanowi poważny problem, w odniesieniu do którego UE powinna podejmować szeroko zakrojone działania; podkreśla, że podstawowym warunkiem walki z ubóstwem, zwłaszcza wśród dzieci, jest prawo do powszechnej edukacji, opieki zdrowotnej i zabezpieczenia społecznego; w związku z tym wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia sprawnego wdrożenia zalecenia z 2013 r. pt. „Inwestowanie w dzieci: przerwanie cyklu marginalizacji” oraz do podjęcia konkretnych działań idących w kierunku gwarancji dla dzieci we wszystkich państwach członkowskich, aby każde dziecko zagrożone obecnie ubóstwem miało dostęp do bezpłatnej opieki zdrowotnej, bezpłatnego szkolnictwa, bezpłatnej opieki, godnych warunków mieszkaniowych i odpowiedniego żywienia; wskazuje na niezbędne powiązane między programami wsparcia a szansami rodziców na przezwycięzenie wykluczenia społecznego i wejście na rynek pracy; przyznaje, że polityka taka wymaga odpowiedniego finansowania na szczeblu krajowym i wsparcia z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych;
19. wzywa państwa członkowskie do zagwarantowania prawa do odpowiednich warunków mieszkaniowych przez zapewnienie wszystkim dostępu do przystępnych cenowo mieszkań dobrej jakości i odpowiedniej wielkości, oraz do zapobiegania bezdomności i ograniczania jej z myślą o jej stopniowej eliminacji; wzywa państwa członkowskie do przyjęcia przepisów lub innych środków niezbędnych do zapewnienia dostępu do

mieszkań socjalnych lub odpowiednich dodatków mieszkaniowych dla osób w potrzebie, w tym oczywiście osób bezdomnych i rodzin, oraz do zapewnienia osobom podatnym na zagrożenia i ubogim gospodarstwom domowym ochrony przed eksmisją lub odpowiednich mieszkań zastępczych; apeluje, by zapewnieniu mieszkania towarzyszyły odpowiednie usługi społeczne wspierające włączenie społeczne i gospodarcze; wzywa do przyjęcia skutecznych środków pomagających młodym ludziom o niskich dochodach zakładać własne gospodarstwa domowe; zwraca uwagę, że inwestowanie w energooszczędne mieszkania socjalne to rozwiązanie przynoszące korzyści we wszystkich dziedzinach: zatrudnienia, środowiska, ograniczania ubóstwa energetycznego i poszanowania praw socjalnych; apeluje o większe korzystanie z odpowiednich europejskich instrumentów finansowych do wspierania odnowy miast i tworzenia przystępnych, dostępnych i energooszczędnych mieszkań oraz do wspierania rozwoju mieszkalnictwa socjalnego w regionach, w których jest ono niedostatecznie rozwinięte; apeluje o zniesienie wszelkich form penalizacji ubóstwa, takich jak środki stanowiące niesprawiedliwe sankcje za bezdomność lub inne formy deprivacji materialnej;

20. wzywa do przyjęcia odpowiednich środków, w tym zmian w prawodawstwie, jeżeli odpowiednia ocena wykaże, że jest to niezbędne, zapewniających wszystkim dostępność i dostęp do przystępnych cenowo usług społecznych wysokiej jakości świadczonych w ogólnym interesie i innych usług świadczonych w ogólnym interesie lub usług podstawowych, takich jak zaopatrzenie w wodę, gospodarowanie odpadami, edukacja, opieka zdrowotna, komunikacja elektroniczna i szerokopasmowe łącza internetowe, energetyka, transport publiczny oraz usługi finansowe; podkreśla w tym względzie ważną rolę dobrze wyposażonych i dysponujących odpowiednim personelem podmiotów świadczących usługi publiczne oraz przedsiębiorstw społecznych i organizacji nienastawionych na zysk jako podmiotów ukierunkowanych przede wszystkim na pozytywne skutki społeczne; wskazuje również na ważną rolę przedsiębiorstw gospodarki społecznej w świadczeniu tych usług i sprawianiu, by rynek pracy bardziej sprzyjał włączeniu; wzywa do usunięcia niepewności prawa, jakiej doświadczają obecnie organy publiczne, chcąc finansować usługi społeczne świadczone w interesie ogólnym; popiera stosowanie kryteriów socjalnych w zamówieniach publicznych; przypomina, że obszary wiejskie szczególnie potrzebują stałego wsparcia w modernizowaniu infrastruktury i utrzymywaniu dynamiki gospodarczej; zaznacza również znaczenie edukacji finansowej, która pomaga zapobiegać nadmiernemu zadłużeniu gospodarstw domowych, a także znaczenie pomocy prawnej i innych mechanizmów wspierających dłużników i chroniących ich przed żerującymi na nich instytucjami, a także dających dłużnikom drugą szansę;

Równe szanse i dostęp do rynku pracy

21. uważa, że w coraz bardziej cyfrowym świecie osoby o niskich kwalifikacjach nie tylko mają mniejsze szanse na zatrudnienie, lecz także są bardziej narażone na bezrobocie długotrwałe i napotykają więcej trudności w dostępie do usług i pełnym uczestnictwie w życiu społecznym, co nie tylko negatywnie wpływa na ich życie, lecz także powoduje znaczne koszty dla gospodarki i społeczeństwa jako całości; dlatego popiera gwarancję umiejętności jako nowe prawo pozwalające każdemu, na każdym etapie życia, nabyć podstawowe umiejętności XXI wieku, w tym umiejętność czytania i pisanie, umiejętność rozumowania matematycznego, umiejętności cyfrowe i umiejętność

korzystania z mediów, umiejętność krytycznego myślenia, umiejętności społeczne i odpowiednie umiejętności potrzebne w zielonej gospodarce i gospodarce o obiegu zamkniętym, z uwzględnieniem powstających gałęzi przemysłu i kluczowych rozwojowych sektorów oraz przy zapewnieniu pełnego objęcia tą gwarancją osób podatnych na zagrożenia, w tym osób niepełnosprawnych, osób ubiegających się o azyl, długotrwale bezrobotnych i grup niedostatecznie reprezentowanych; podkreśla, że systemy kształcenia powinny sprzyjać włączeniu, zapewniać wszystkim mieszkańcom wysokiej jakości edukację, pozwalać ludziom na bycie aktywnymi obywatelami europejskimi, dawać im umiejętność uczenia się i adaptacji przez całe życie oraz reagować na potrzeby społeczne i potrzeby rynku pracy; uważa, że zdobycie wykształcenia średniego powinno być obowiązkowe w Europie XXI wieku oraz że dostępne powinny być stosowne programy, aby dać kolejną szansę wszystkim młodym ludziom, którzy przerwali naukę na poziomie szkoły podstawowej lub średniej; uważa, że gwarancja umiejętności powinna obejmować indywidualną ocenę potrzeb związanych z uczeniem się, wysokiej jakości ofertę edukacyjną oraz systematyczne zatwierdzanie zdobytych umiejętności i kompetencji, umożliwiające ich łatwe uznanie na rynku pracy; wskazuje na potrzebę zapewnienia powszechnego dostępu do szerokopasmowych łącz internetowych na potrzeby umiejętności cyfrowych; podkreśla, że gwarancja umiejętności to ważna inwestycja społeczna, wymagająca odpowiedniej realizacji i wystarczającego finansowania, w tym przy wsparciu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych;

22. jest zaniepokojony coraz powszechniejszą niepewnością społeczno-gospodarczą oraz pogarszaniem się warunków pracy wielu pracowników; przyznaje, że wielu pracowników objętych niestandardowymi formami zatrudnienia napotyka trudności w korzystaniu z praw pracowniczych lub w uzyskaniu dostępu do świadczeń z zakresu zabezpieczenia społecznego oraz że problem ten dotyczy w niewspółmiernym stopniu kobiet i migrantów; apeluje do Komisji, by ściśle monitorowała wdrażanie i egzekwowanie dyrektywy w sprawie pracy na czas określony, dyrektywy w sprawie pracy w niepełnym wymiarze godzin i dyrektywy w sprawie pracy tymczasowej; wzywa Komisję i państwa członkowskie do podjęcia działań zwiększających możliwość przenoszenia praw socjalnych nabytych podczas wykonywania różnego rodzaju działalności; podkreśla znaczenie zapewnienia wystarczających zdolności do zapewniania na szczeblu państwa członkowskiego odpowiedniej ochrony socjalnej osobom objętym wszystkimi formami zatrudnienia, standardowych i niestandardowych stosunków pracy oraz samozatrudnienia; zwraca się do Komisji o przedstawienie zalecenia na ten temat; uważa w szczególności, że:

- a) państwa członkowskie powinny zorganizować systemy ubezpieczeń społecznych tak, aby wszystkie osoby zatrudnione na podstawie dowolnej formy zatrudnienia, stosunku pracy i samozatrudnienia mogły gromadzić uprawnienia zapewniające bezpieczeństwo finansowe w sytuacjach takich jak bezrobocie, wymuszona praca w niepełnym wymiarze godzin, problemy zdrowotne, podeszły wiek czy też przerwy w karierze zawodowej ze względu na wychowywanie dzieci, inne obowiązki opiekuńcze lub szkolenia;
- b) począwszy od pierwszego wejścia na rynek pracy, wszystkie osoby objęte dowolną formą zatrudnienia, stosunku pracy lub samozatrudnienia powinny mieć własny rachunek działalności, łatwo dostępny przez bezpośredni kontakt i przy

użyciu środków elektronicznych, z należyтым uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych, na którym można sprawdzić zgromadzone uprawnienia i inne prawa socjalne, w tym do uczenia się przez całe życie, i w stosownym przypadku dowiedzieć się o możliwości przeniesienia tych uprawnień do innego kraju; takie osobiste rachunki aktywności powinny być udostępniane w sposób racjonalny pod względem kosztów, a ponadto zapewniona powinna być odpowiednia ochrona danych;

- c) platformy cyfrowe i inni pośrednicy powinni mieć obowiązek zgłaszania właściwym organom pracy podejmowanej za ich pośrednictwem, by zapewnić opłacanie odpowiednich składek i ochronę przez objęcie wszystkich pracowników ubezpieczeniem społecznym i zdrowotnym;
23. zaznacza, że przekwalifikowanie zawodowe wymaga odpowiednich inwestycji, zarówno w zasoby instytucjonalne publicznych służb zatrudnienia, jak i we wspieranie samodzielnego poszukiwania pracy i podnoszenia umiejętności na jak najwcześniejszym etapie; uważa, że aktywna polityka zatrudnienia, taka jak szkolenia i pomoc w znalezieniu pracy, to przydatne narzędzie reintegracji zawodowej bezrobotnych bez względu na wiek; przypomina o cennej roli Europejskiego Funduszu Społecznego we wspieraniu aktywnej polityki rynku pracy w całej Europie, a także o roli Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji, który wspiera przekwalifikowanie i powrót do pracy w przypadku regionalnych wstrząsów gospodarczych i zwolnień grupowych o dużym zasięgu; przypomina ponadto o ważnej roli systemów zabezpieczenia społecznego we wspieraniu przekwalifikowania; podkreśla, że należy zapewnić utrzymanie i możliwość przenoszenia uprawnień socjalnych zgromadzonych w całym okresie pracy zawodowej i przez całe życie, aby ułatwić zmianę pracy i zawodu;
24. podkreśla, że aktywna polityka zatrudnienia zakłada wsparcie publiczne dla rozwijających się sektorów o znacznym potencjale zatrudnienia, a w wielu krajach również konieczność rozszerzenia roli publicznych służb zatrudnienia i zapewnienia im odpowiednich zdolności do bezpośrednich kontaktów z przedsiębiorstwami, by przekwalifikowanie i inna pomoc dla poszukujących pracy odpowiadała profilowi poszukującego i potrzebom miejscowej gospodarki; apeluje o pełne wdrożenie gwarancji dla młodzieży w stosunku do wszystkich osób poniżej 30. roku życia, z naciskiem na oferty wysokiej jakości i rzeczywiste dotarcie do wszystkich młodych ludzi niekształcących się, niepracujących ani nieszkolących się, a także o wdrożenie zalecenia Rady w sprawie długotrwale bezrobotnych, w tym przez opracowanie dodatkowych środków koniecznych do zapewnienia dostępności gwarancji dla młodzieży osobom wymagającym wsparcia; podkreśla konieczność uwzględnienia potrzeb starszych pracowników i osób poszukujących pracy, a także wspierania współpracy między młodszyimi i starszymi pracownikami; podkreśla, że polityka ta oznacza ważne reformy strukturalne i inwestycje społeczne, wymagające odpowiedniego finansowania na szczeblu europejskim i krajowym, w tym z Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych lub innych instrumentów;
25. przypomina, że w przypadku kobiet większe jest prawdopodobieństwo niepewnego i nisko wynagradzanego zatrudnienia oraz przerw w karierze, co odbija się na całym ich

życiu; jest zdania, że pilnie potrzebny jest zdecydowany postęp w dziedzinie równouprawnienia płci i równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, by wyeliminować utrzymującą się dyskryminację; oczekuje na wnioski Komisji w tej dziedzinie, zapowiadane w programie prac Komisji na 2017 r., zwłaszcza w następujących sprawach:

- a) istniejące mechanizmy zapewniające równe traktowanie mężczyzn i kobiet należy udoskonalić, utrzymując się z różnicowanie wynagrodzeń i emerytur ze względu na płeć zlikwidować, a segregację na rynku pracy ograniczyć; w tym celu należy monitorować wdrażanie i egzekwowanie dyrektywy 2006/54/WE, a w razie potrzeby samą dyrektywę poddać przeglądowi; należy kontynuować realizację europejskiego paktu na rzecz równości płci na lata 2011–2020 i strategicznego zaangażowania na rzecz równouprawnienia płci na lata 2016–2019, w tym przez coroczne sprawozdania na temat równouprawnienia płci;
 - b) istnieje potrzeba wprowadzenia na szczeblu europejskim i krajowym nowych, skutecznych środków służących godzeniu życia zawodowego, prywatnego i rodzinnego, w tym wniosków ustawodawczych dotyczących urlopu macierzyńskiego, ojcowskiego, rodzicielskiego, opiekuńczego, dostępu do wysokiej jakości usług opiekuńczych i elastycznego czasu pracy; należy zachęcać do równego wykorzystywania tych urlopów przez mężczyzn i kobiety we wszystkich kategoriach pracowników, by poprawić dostęp kobiet do rynku pracy i ich pozycję na tym rynku, zwiększyć rolę ojców w wychowaniu dzieci i ułatwić godzenie życia zawodowego z prywatnym; Komisja powinna również wspierać państwa członkowskie w dzieleniu się dobrymi praktykami i przejmowaniu dobrych praktyk w tej dziedzinie;
26. przypomina, że Karta praw podstawowych UE zakazuje wszelkiej dyskryminacji, m.in. ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne i inne, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną; podkreśla, że wszyscy ludzie powinni mieć takie same szanse przez całe życie, również w czasie gdy poszukują pracy i pracują; zaznacza potrzebę właściwego wdrożenia dyrektywy w sprawie równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy 2000/78/WE oraz dyrektywy w sprawie równości rasowej 2000/43/WE; apeluje do państw członkowskich, by przyspieszyły wdrażanie, a do Komisji, by oceniła egzekwowanie dotychczasowych środków mających zapewniać niedyskryminację i równe szanse oraz zwiększać udział grup niedostatecznie reprezentowanych na rynku pracy oraz ich integrację społeczną; zwraca się do Komisji, by w razie potrzeby przedstawiła nowe, konkretne zalecenia lub inne środki w tym obszarze; przypomina, że dyrektywa w sprawie równego traktowania, przedstawiona w 2008 r. i dotychczas nieprzyjęta, to brakujący element ram prawnych dotyczących niedyskryminacji; zwraca uwagę na orzecznictwo europejskie i krajowe, w którym stwierdza się, że w prawie UE i w prawie krajowym należy wprowadzić obowiązek zapewnienia racjonalnych usprawnień w odniesieniu do wszystkich rodzajów dyskryminacji, pod warunkiem że nie wiąże się to z nieproporcjonalnymi obciążeniami dla pracodawców lub usługodawców; wzywa Komisję, by monitorowała ramy prawne i politykę państw członkowskich zgodnie z obowiązującymi przepisami UE, by zapewnić integrację, równe traktowanie i godne warunki pracy wszystkim osobom mającym status

uchodźcy; podkreśla, że wszystkim ofiarom wyzysku i dyskryminacji należy zapewnić dostęp do wymiaru sprawiedliwości i ochrony;

Mobilność pracowników

27. podkreśla, że swobodny przepływ osób należy do największych osiągnięć UE, a swobodny przepływ pracowników to fundament rynku wewnętrznego, odgrywający ważną rolę w umacnianiu konwergencji i integracji między państwami członkowskimi; zaznacza, że mobilność wewnątrz UE to szansa i prawo podstawowe, z którego korzystanie musi być wspierane, w tym przez sprawnie funkcjonujący system koordynacji zabezpieczenia społecznego; apeluje o właściwe wdrażanie i egzekwowanie przepisów UE dotyczących mobilności pracowników i transgranicznego świadczenia usług; ponadto wzywa do wspierania mobilności siły roboczej przez odpowiednie szkolenia językowe na wszystkich szczeblach edukacji, poprawę porównywalności systemów edukacji i uznawanie kwalifikacji zawodowych, łatwo dostępne informacje o prawach i obowiązkach pracowników mobilnych, a także środki zapewniające godne warunki pracy i skuteczną współpracę między publicznymi służbami zatrudnienia w całej Europie; zauważa, że mobilność nie powinna być wynikiem niewystarczających możliwości zatrudnienia lub niedostatecznej ochrony socjalnej w regionie pochodzenia pracowników, gdyż długotrwały odpływ siły roboczej może szkodzić konwergencji gospodarczej; w związku z tym wskazuje na znaczenie polityki spójności i innych instrumentów dla terytorialnie wyważonego rozwoju gospodarczego; uważa, że mobilności siły roboczej nie należy wykorzystywać do podważania norm socjalnych krajów przyjmujących, dopuszczając się oszustw lub obchodząc przepisy; podkreśla, że pracownicy mobilni są zwykle płatnikami netto zasilającymi budżety publiczne krajów przyjmujących; apeluje o odpowiednie inwestycje w usługi publiczne na obszarach, które odnotowują wzrost liczby ludności, i wskazuje na wsparcie, jakiego może udzielić w tej kwestii Europejski Fundusz Społeczny;
28. wzywa UE i państwa członkowskie, by wzięły pod uwagę społeczny wpływ mobilności na wzrost liczby rodzin transnarodowych, np. wprowadzając możliwość skorzystania z urlopu w celu sprawowania opieki nad członkiem rodziny w innym kraju oraz zapewniając możliwość przenoszenia i porównywalność systemów edukacji na potrzeby mobilności dzieci w wieku szkolnym;
29. wzywa państwa członkowskie, by nałożyły na pracodawców obowiązek przygotowywania umów o pracę w języku znanym unijnym pracownikom mobilnym, aby umowa o pracę była zrozumiała dla pracowników;

Opracowywanie środków pozwalających osiągnąć rezultaty w praktyce

30. wzywa Komisję, by wykorzystwała wyniki konsultacji społecznych i opinie instytucji UE, i przedstawiła jasny plan działań zawierający konkretne środki służące pełnemu wdrożeniu europejskiego filaru praw socjalnych oraz dążeniu do wszystkich celów socjalnych zapisanych w traktatach; podkreśla, że aby chronić podstawowe prawa socjalne, należy odpowiednio stosować takie przepisy jak art. 8, 9 i 10 TFUE w kształtowaniu polityki UE i we wszystkich działaniach instytucji UE, w tym z wykorzystaniem ocen skutków społecznych;

31. apeluje do państw członkowskich o podpisanie i ratyfikowanie zmienionej Europejskiej karty społecznej i Europejskiej konwencji o zabezpieczeniu społecznym (ETS nr 78); zachęca Komisję, by przeanalizowała działania niezbędne do ratyfikowania przez Unię zmienionej karty oraz zaproponowała harmonogram osiągnięcia tego celu;
32. wzywa Komisję do uwzględnienia aspektu płci jako nieodłącznej części europejskiego filaru praw socjalnych oraz do systematycznego włączania ocen wpływu w aspekcie płci do ocen przestrzegania praw podstawowych;
33. jest zaniepokojony utrzymującym się negatywnym wpływem przedłużającego się kryzysu gospodarczego, który dotknął Europę w pierwszej połowie obecnej dekady i był odczuwalny w niektórych krajach i regionach bardziej niż w innych; jest zdania, że cel pozytywnej konwergencji gospodarczej i społecznej powinien opierać się na zestawie punktów odniesienia wynikających ze strategii „Europa 2020” oraz z celów zrównoważonego rozwoju, że tymi punktami odniesienia należy się kierować przy koordynacji polityki gospodarczej, polityki zatrudnienia i polityki społecznej w UE oraz że powinny one być wyznacznikiem dla strefy euro, gdzie należy zwrócić szczególną uwagę na pozytywną konwergencję gospodarczą i społeczną;
34. zwraca uwagę na wzajemne powiązania między warunkami socjalnymi a wynikami gospodarczymi; apeluje, by punkty odniesienia strategii „Europa 2020”, tablica wyników zawierająca kluczowe wskaźniki zatrudnienia i wskaźniki socjalne, a przedstawiona we wspólnym sprawozdaniu na temat zatrudnienia, a także potencjalny nowy kodeks konwergencji były bezpośrednio i przejrzysto uwzględniane przy formułowaniu zaleceń dla poszczególnych krajów oraz dla strefy euro, a także przy korzystaniu z instrumentów UE; uważa, że w tym celu należy także udoskonalić instrumenty europejskiej strategii zatrudnienia oraz społeczną otwartą metodę koordynacji; apeluje o przypisanie większej roli dialogowi makroekonomicznemu z partnerami społecznymi w opracowywaniu zestawu narzędzi polityki gospodarczej na szczeblu europejskim; uważa, że nadzór makrospołeczny ma ogromne znaczenie dla zapewnienia, że brak równowagi gospodarczej nie będzie redukowany ze szkodą dla zatrudnienia i warunków socjalnych, oraz dla zapobiegania równaniu w dół, jeśli chodzi o normy socjalne w UE; powtarza wezwanie do opracowania europejskiego programu reform i inwestycji mających zwiększyć potencjał wzrostu w oparciu o wysokiej jakości miejsca pracy i produktywność, by wspierać uczciwą, solidną, wydajną i stabilną siatkę bezpieczeństwa socjalnego oraz stymulować zrównoważone przejście gospodarki państw członkowskich na bardziej efektywne gospodarowanie zasobami;
35. uważa, że wspieranie aktywności zawodowej kobiet i ich niezależności ekonomicznej ma zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia celu strategii „Europa 2020”, jakim jest łączny wskaźnik zatrudnienia na poziomie 75 %, oraz że przyczyniłoby się ono do wzrostu PKB; w związku z tym wzywa Komisję i państwa członkowskie do umocnienia polityki i zwiększenia inwestycji wspierających wysokiej jakości zatrudnienie kobiet, szczególnie w branżach i na stanowiskach, gdzie kobiety są niedostatecznie reprezentowane, takich jak nauki ścisłe, technologia, inżynieria i matematyka, oraz w sektorach zielonej gospodarki, a także na wyższych stanowiskach kierowniczych we wszystkich sektorach;
36. zauważa, że ubóstwo i wykluczenie społeczne nieproporcjonalnie silnie dotyka kobiet i

dziewcząt, oraz apeluje o nowy impuls polityczny dla ambitnej europejskiej strategii zwalczania ubóstwa oraz o ponowne zaangażowanie się w osiąganie europejskich celów w dziedzinie zwalczania ubóstwa na rok 2020; wzywa państwa członkowskie, by przedstawiły szczegółowe krajowe strategiczne plany zwalczania ubóstwa, oraz wzywa Komisję, by przykładła większą wagę do zmniejszania ubóstwa w ramach europejskiego semestru;

37. apeluje do państw członkowskich i Komisji, by dążyły do zapewnienia odpowiedniego poziomu inwestycji społecznych o zasadniczym znaczeniu dla spójności społecznej i wyraźnym pozytywnym wpływie na wzrost gospodarczy w krótkiej i długiej perspektywie (np. opieka nad dziećmi, edukacja, gwarancja dla młodzieży i gwarancja umiejętności); uważa, że kwestię tę powinna odzwierciedlać również ocena jakości wydatków publicznych;
38. ponownie apeluje o organizowanie wspólnych posiedzeń Rady EPSCO i Rady ECOFIN w celu wspierania lepiej skoordynowanej polityki społeczno-gospodarczej, a także o regularne posiedzenia ministrów pracy i spraw społecznych strefy euro, służące poprawie koordynacji polityki w strefie euro oraz odpowiedniemu zajęciu się problemem nierówności społecznych;
39. zaznacza, że występujące obecnie zjawiska kapitałochłonnej produkcji oraz znaczny wkład aktywów niematerialnych w tworzenie wartości dodanej, a także wysoki poziom nierówności i bezrobocia, ciągle upowszechnianie się „pracy nietypowej” i spadek udziału pracy w łącznych dochodach pociągają za sobą potrzebę rozszerzenia podstawy finansowej systemów zabezpieczenia społecznego, przy zachowaniu neutralności budżetowej, by zapewnić odpowiednią ochronę socjalną i usługi wysokiej jakości dla wszystkich; uważa, że powinno to odbywać się głównie przez przechodzenie na nowe źródła dochodów podatkowych; apeluje do państw członkowskich, by oceniły swoje potrzeby w tym względzie; przypomina, że kumulacja uprawnień do ubezpieczenia społecznego przez wykonywanie pracy stanowi istotny aspekt godnej pracy i znacznie przyczynia się do długofalowej stabilności gospodarczej i społecznej; zaznacza jednak, że obecny klin podatkowy można złagodzić, zapewniając równocześnie stabilność i adekwatność krajowych systemów zabezpieczenia społecznego; podkreśla również, że walka z uchylaniem się od opodatkowania i unikaniem go ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia odpowiedniego poziomu inwestycji publicznych i zrównoważonego charakteru systemów opieki socjalnej;
40. uważa, że europejski filar praw socjalnych może być wiarygodny tylko pod warunkiem odpowiedniego finansowania na szczeblu krajowym i europejskim, by zapewnić państwom członkowskim zdolność do osiągnięcia wspólnie uzgodnionych celów; ponawia apel o przyspieszenie wdrażania odpowiednich programów operacyjnych i w razie potrzeby o przegląd WRF na lata 2014–2020, by zaspokoić rosnące potrzeby; wzywa w szczególności do dalszego umacniania inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych i do dalszych działań zapewniających łatwiejszy dostęp do Europejskiego Funduszu Społecznego, EFG i Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym oraz pełne korzystanie z tych funduszy; uważa, że te instrumenty finansowe powinny być nadal dostępne dla wszystkich państw członkowskich, a w razie potrzeby rozbudowane, w tym w odniesieniu do edukacji i szkoleń, gwarancji umiejętności, ubóstwa dzieci oraz nieprzewidzianych nowych wyzwań, takich jak

integracja uchodźców na rynku pracy; uważa, że należy przestrzegać zasady przeznaczania 20 % krajowej puli EFS na zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego;

41. apeluje o większe wsparcie UE dla tworzenia zdolności instytucjonalnych, np. w odniesieniu do dialogu społecznego, europejskiej sieci publicznych służb zatrudnienia, systemu elektronicznej wymiany informacji dotyczących zabezpieczenia społecznego oraz platformy zapobiegania pracy nierejestrowanej, która w dłuższej perspektywie mogłaby zostać przekształcona w europejski system inspekcji pracy; wskazuje w związku z tym na znaczenie wsparcia z programu na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych (EaSI) oraz ESF na tworzenie odpowiednich zdolności na szczeblu krajowym;
42. wzywa Komisję i grupę EBI do dalszego rozwijania planu inwestycyjnego dla Europy z myślą o większych inwestycjach w ożywienie gospodarcze, tworzenie miejsc pracy wysokiej jakości i trwały rozwój oraz o inwestycjach społecznych w obecne i przyszłe zdolności jednostek do wchodzenia na rynek pracy;
43. jest zdania, że społeczny wpływ dostosowań gospodarczych w strefie euro można złagodzić, a pozytywną konwergencję społeczną i gospodarczą umocnić dzięki odpowiedniemu finansowaniu, by uniknąć dalszego pogłębiania się nierówności i obniżania potencjału wzrostu państw członkowskich oraz by uporać się z poważnymi wstrząsami makroekonomicznymi, zwiększając zarazem konkurencyjność i stabilność gospodarki państw członkowskich; dlatego też zachęca Komisję, Radę i inne odpowiednie organy, by zajęły się tą sprawą w kolejnych dyskusjach;
44. wzywa Komisję, by przedstawiła wnioski dotyczące europejskiego filaru praw socjalnych przy okazji publikacji zapowiadanej białej księgi w sprawie przyszłości UE i UGW;
45. apeluje do Komisji, Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych i państw członkowskich, by prowadziły działania zewnętrzne spójne z europejskim filarem praw socjalnych, co oznacza zwłaszcza wspieranie wdrażania konwencji ONZ i celów trwałego rozwoju, konwencji MOP, odpowiednich konkluzji grupy G20, odpowiednich konwencji Rady Europy oraz umów handlowych i partnerstw strategicznych UE;
46. jest zdania, że europejski filar praw socjalnych należy przyjąć w 2017 r. jako porozumienie między Parlamentem, Komisją i Radą Europejską, z udziałem partnerów społecznych i społeczeństwa obywatelskiego na najwyższym szczeblu, oraz że powinien on zawierać jasny plan działań dotyczących jego wdrażania; zachęca Komisję, by zaproponowała mechanizmy odpowiedniego zaangażowania wszystkich odpowiednich zainteresowanych stron wszystkich odpowiednich szczebli we wdrażanie europejskiego filaru praw socjalnych;
47. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz parlamentom państw członkowskich.

UZASADNIENIE

Model społeczny rozwijany w Europie od XIX wieku, a zwłaszcza po II wojnie światowej, jest jednym z najbardziej zaawansowanych modeli społecznych w historii świata. Dzięki niemu duża część ludności może cieszyć się godziwymi warunkami pracy, kompleksową ochroną socjalną i stosunkowo dobrymi usługami publicznymi. Europejski model społeczny z kolei przyczynia się do istotnego zwiększenia wydajności oraz do konkurencyjności Europy, bazując na zdrowej i wykwalifikowanej sile roboczej dysponującej godziwą siłą nabywczą pozwalającą realizować złożoną ideę rynku wewnętrznego.

Kolejne rozszerzenia UE pozwoliły przystępującym do niej państwom członkowskim podnieść standardy socjalne i przyczyniły się do stopniowej pozytywnej konwergencji gospodarczej, co było także zasługą unijnych funduszy strukturalnych i funduszy spójności. Ogólnie rzecz biorąc, europejski model społeczny stanowi ważny czynnik sukcesu integracji europejskiej, która od kilku dekad przynosi owoce w postaci pokoju, bezpieczeństwa i powszechnego dobrobytu. Instytucje państwa opiekuńczego i dialog społeczny pomogły także Europie przezwyciężyć globalny kryzys finansowy, który wybuchł w latach 2007–2008.

Trwający od 2010 roku kryzys strefy euro wymierzył jednak potężny cios społecznemu wymiarowi integracji europejskiej. Niemal 2 bln EUR pochodzące z pieniędzy podatników przeznaczono w latach 2008–2014 na pomoc państwa dla sektora finansowego¹, co wywołało kryzys zadłużeniowy w kilku państwach członkowskich. Jednocześnie wiele państw członkowskich zostało zmuszonych do podjęcia rygorystycznej konsolidacji budżetowej i dewaluacji wewnętrznej, co było w dużej mierze rezultatem braku wspólnych mechanizmów stabilizacyjnych w ramach niesfinalizowanej europejskiej unii gospodarczo-walutowej. Skutkiem tych działań były głębokie problemy społeczne, które w wielu krajach są nadal poważne.

W czasie kryzysu w strefie euro sama UE zaczęła być postrzegana przez wielu obywateli jako mechanizm będący źródłem różnic, nierówności i niesprawiedliwości społecznej. Idea od dekad kojarzona z konwergencją, dobrobytem i postępem jest obecnie obwiniana za pogorszenie jakości siatki bezpieczeństwa socjalnego i uważana za zagrożenie dla dobrobytu obywateli.

Jednocześnie Europa mierzy się z wieloma dobrze znanymi tendencjami strukturalnymi i wyzwaniem, takimi jak globalizacja, zmiany demograficzne (w tym starzenie się społeczeństwa, feminizacja, niski współczynnik urodzeń, migracja), zmiana klimatu i kurczące się zasoby naturalne. Doświadcza także nowego etapu rewolucji cyfrowej, która istotnie zmienia sposób funkcjonowania rynków pracy.

Sprawozdawczyni uważa to za podstawowe wyzwanie, którym należy się zająć przy formułowaniu „europejskiego filaru praw socjalnych” i poszukiwaniu metod dostosowania europejskiego modelu społecznego do realiów XXI wieku. Nasze struktury państwa opiekuńczego muszą nadążyć za zmianami demograficznymi, technologią, globalizacją i niedawnym istotnym wzrostem nierówności społecznych. Jednocześnie musimy naprawić szkody wyrządzone przez długotrwały kryzys gospodarczy, zdecydowanie wzmocnić „społeczną Europę” oraz ulepszyć procesy kształtowania polityki gospodarczej i poprawić

¹ Komisja Europejska, tabela wyników w dziedzinie pomocy państwa (2015), <http://europa.eu/!vp68mB>.

kształt UGW.

Aby stawić czoła temu wyzwaniu i odpowiedzieć na potrzeby obywateli, należy uznać i docenić (ponownie) fakt, że państwo ma do odegrania nieodzowną rolę kształtowaniu rynków i zarządzaniu ryzykiem społecznym. Państwo wypełnia tę funkcję między innymi przez uchwalanie przepisów, redystrybucję dochodów oraz zapewnianie (lub wspieranie) zbiorowych systemów ubezpieczeń społecznych, programów wsparcia socjalnego, usług publicznych i usług świadczonych w interesie ogólnym. UE musi kolejny raz stać się w tym zakresie siłą wspierającą, wzmacniając państwa członkowskie i pomagając im promować europejski model społeczny w kontekście globalnym. Musi też (ponownie) stać się siłą wspierającą intensywniejszy dialog społeczny między przedsiębiorstwami a zatrudnionymi, pomagając urzeczywistnić sprawiedliwy podział dochodów i ryzyka, również na rynkach kształtowanych przez cyfryzację i globalną konkurencję.

Europejski model społeczny ma oczywiście wiele krajowych wariantów, a w każdym kraju obowiązują specyficzne rozwiązania odpowiadające uwarunkowaniom historycznym i zgodne z zasadą pomocniczości. Niemniej jednak z uwagi na globalizację i rozwój technologiczny państwa członkowskie UE są w dużym stopniu zależne od siebie nawzajem (także z uwagi na więź, jaką stanowi wspólna waluta) i mogą zapewnić swoim obywatelom powszechny dobrobyt jedynie w drodze współpracy. Bez wspólnych ram europejskich państwa członkowskie ugrzęzną w niszczącej konkurencji polegającej na równaniu standardów socjalnych w dół. Europejski model społeczny jest zatem przedsięwzięciem wspólnym, którego główny cel stanowi pozytywna konwergencja społeczna: trwała poprawa dobrostanu wszystkich ludzi we wszystkich państwach UE, oparta na zrównoważonym i sprzyjającym włączeniu wzrostu gospodarczym oraz na działaniach pozwalających zapewnić, by żadna jednostka i żadne państwo nie zostały pozostawione same sobie oraz by każdy mógł uczestniczyć w życiu społecznym i gospodarczym.

Pozytywną konwergencję społeczną można osiągnąć tylko w drodze wspólnych działań państw członkowskich. W tym celu UE przyjęła już szereg przepisów regulujących rynek pracy, produktów i usług oraz wprowadziła mechanizmy koordynacji polityki i odpowiednie instrumenty finansowe. Dorobek ten ma zastosowanie do wszystkich państw członkowskich, a podstawowe prawa socjalne przysługują wszystkim ludziom w UE; dlatego też w proces uwspółcześniania standardów socjalnych z wykorzystaniem europejskiego filaru praw socjalnych powinny być włączone wszystkie państwa członkowskie UE.

W związku z powyższym i ze względu na aktualne ramy makroekonomiczne strefy euro, jest rzeczą oczywistą, że musi się ona zmierzyć z konkretnymi wyzwaniami na drodze do osiągnięcia celów w zakresie zatrudnienia i celów społecznych określonych w traktatach. Okazało się, że związana z członkostwem w strefie euro utrata pewnych krajowych instrumentów ekonomicznych wywiera presję popychającą do intensywniejszych i szybszych procesów dostosowań wewnętrznych, dotyczących na przykład wynagrodzeń, warunków pracy, bezrobocia i ograniczania wydatków socjalnych. Przywrócenie odpowiedniego bezpieczeństwa społeczno-ekonomicznego pozwalającego skompensować tę zwiększoną elastyczność wewnętrzną w strefie euro wymaga zatem ustanowienia konkretnych celów społecznych, standardów lub instrumentów finansowych na szczeblu strefy euro.

Jakie są najważniejsze aspiracje i oczekiwania obywateli Unii w odniesieniu do uwspółcześniania europejskiego modelu społecznego? Obywatele pragną z pewnością

utrzymać europejski styl życia i móc pokładać zaufanie w zrównoważonym rozwoju Europy zapewniającym wysoką jakość życia obecnym i przyszłym pokoleniom. Oznacza to, że UE i jej państwa członkowskie muszą:

- przygotować ludzi i wzmocnić ich pozycję pod względem wiedzy, umiejętności, czasu i przestrzeni niezbędnych do rzeczywistego udziału w życiu gospodarczym;
- prowadzić taką politykę gospodarczą, która przyczynia się do tworzenia miejsc pracy wysokiej jakości i umożliwia ludziom osiągnięcie stanu bezpieczeństwa ekonomicznego oraz samorealizacji w godziwych warunkach pracy;
- chronić ludzi przed ryzykiem społecznym w ciągu całego życia;
- obniżyć obecny wysoki poziom nierówności społecznych; oraz
- promować aktywne uczestnictwo obywatelskie: państwo opiekuńcze musi być zrozumiałe i dostępne, umożliwiać poczucie odpowiedzialności oraz oferować odpowiednio otwarte struktury dialogu społecznego i polityki demokratycznej.

Pomysły i energia młodych ludzi będą miały szczególnie duże znaczenie dla uwspółcześniania i unowocześniania struktur państwa opiekuńczego oraz zapewniania powszechnego dobrobytu. W ujęciu uśrednionym przedstawiciele generacji Y są prawdopodobnie najlepiej wykształconym pokoleniem, jakie kiedykolwiek żyło w Europie, jednak w porównaniu z przedstawicielami poprzednich generacji muszą się oni mierzyć ze znacznie dłuższymi i bardziej niepewnymi procesami przechodzenia od etapu kształcenia do etapu zatrudnienia, co częściowo niszczy ich ogromny potencjał. Musimy zapobiec tej wielkiej stracie społecznej przez lepszą organizację ich włączenia gospodarczego, społecznego i politycznego.

Wszystkie te wyzwania i aspiracje wymagają szeregu zmian w zestawie narzędzi stanowiących podstawę europejskiego modelu społecznego.

Pomocna w określeniu kierunku tej ewolucji jest koncepcja „inwestycji społecznych”. Opiera się ona na założeniu, że zapobieganie i wczesne interwencje pociągają za sobą niższe koszty niż następcze rozwiązywanie bolączek społecznych. Inwestycje społeczne polegają na publicznym świadczeniu (wspieraniu świadczenia) usług, które umożliwiają wszystkim ludziom uczestnictwo w życiu gospodarczym i społecznym przez całe życie, np. dzięki opiece nad dziećmi na wysokim poziomie, kształceniu, uczeniu się przez całe życie, opiece zdrowotnej, aktywnej polityce rynku pracy, ubezpieczeniu społecznemu, systemom dochodu minimalnego oraz działaniom ukierunkowanym na walkę z brakiem umiejętności cyfrowych. Inwestycje społeczne są niezbędne do zapewnienia zrównoważonego wzrostu gospodarczego i wysokiej jakości życia w rozwiniętych gospodarkach. Główna odpowiedzialność w tym zakresie spoczywa na sektorze publicznym, ale inwestycje społeczne mogą być też skutecznie realizowane przez przedsiębiorstwa społeczne i inne podmioty z „trzeciego sektora”.

Europa będzie także musiała dostosować swoje przepisy prawa pracy i systemy ubezpieczeń społecznych, by zapewnić godziwe i uczciwe warunki pracy oraz ochronę socjalną pracownikom wszystkich kategorii. Popyt na pracę staje się i najpewniej pozostanie bardziej „płynny” i zdywersyfikowany, co w niektórych przypadkach może wywierać korzystny wpływ na wydajność i równowagę między życiem zawodowym a prywatnym. Niemniej jednak nietypowe formy zatrudnienia często wiążą się również z wydłużonym okresem braku bezpieczeństwa ekonomicznego i niepewności, z czym musi walczyć sektor publiczny.

Zmiany będą także niezbędne w obszarze uzyskiwania dochodów przez państwo opiekuńcze. Proces ten opiera się obecnie na czterech głównych mechanizmach sprawiedliwej dystrybucji wartości gospodarczej, którymi są:

- negocjacje kapitału i pracy w sprawie dystrybucji dochodu brutto, w tym prowadzone w ramach negocjacji zbiorowych, których fundamentem jest płaca minimalna i inne mechanizmy wspierane przez państwo;
- systemy ubezpieczeń społecznych ujęte w ramy przepisów i zasilane składkami odprowadzanymi przez zatrudnionych, pracodawców i państwo;
- system podatkowy i wydatki publiczne; oraz
- uregulowanie międzynarodowego systemu finansowego i walka z unikaniem opodatkowania.

Wszystkie te cztery mechanizmy są niezbędne do zapewnienia trwałości państwa opiekuńczego i odpowiedniego poziomu inwestycji publicznych. W przyszłości konieczne będzie jednak zmniejszenie zależności od składek odprowadzanych przez pracowników i zwiększenie zależności od ogólnego systemu podatkowego, regulacji finansowych i zdecydowanej walki z unikaniem opodatkowania. Kumulacja uprawnień do ubezpieczenia społecznego przez wykonywanie pracy stanowi istotny aspekt godnej pracy, który motywuje zatrudnionych i przyczynia się do długofalowej stabilności gospodarczej i społecznej w większym stopniu niż świadczenia uzależnione od dochodu czy systemy bezwarunkowego dochodu podstawowego. Niemniej jednak obecny wysoki poziom nierówności społecznych, upowszechnianie się nietypowych form zatrudnienia i wzrastająca kapitałochłonność produkcji gospodarczej wskazują na konieczność złagodzenia klina podatkowego (w tym składek na ubezpieczenie społeczne) oraz współfinansowania systemów ubezpieczenia społecznego w większym stopniu z innych dochodów podatkowych (np. podatku od zysków kapitałowych, bogactwa lub zanieczyszczenia) w celu zapewnienia wszystkim godziwego poziomu ochrony socjalnej.

W odniesieniu do europejskiego zarządzania gospodarką należy dążyć do przywrócenia jeszcze większej równowagi, przy kształtowaniu polityki gospodarczej zwracając baczniejszą uwagę na wskaźniki społeczne. W odniesieniu do strefy euro konieczne jest uruchomienie nowego pozytywnego cyklu, w którym większe inwestycje prowadzić będą do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy, dając ludziom bezpieczeństwo ekonomiczne i przyczyniając się do większego łącznego popytu oraz do dalszych inwestycji. Wyższy poziom zatrudnienia i lepsza ochrona socjalna doprowadziłyby także do zwiększenia otrzymywanych dochodów, a przez to poprawiłyby zrównoważony charakter państwa opiekuńczego. Euro powinno wreszcie stać się motorem pozytywnej konwergencji społeczno-gospodarczej.

W europejskim filarze praw socjalnych należy również uwzględnić lepsze wykorzystanie polityki zewnętrznej UE z myślą o urzeczywistnieniu praw socjalnych w Europie i osiągnięciu ogólnoswiatowych celów zrównoważonego rozwoju. Europa ma wyraźny interes strategiczny we wzmocnieniu dialogu społecznego, wdrożeniu konwencji i zaleceń MOP oraz usprawnieniu systemów zabezpieczenia społecznego i usług społecznych na całym świecie. Te interesy powinna więc realizować w drodze swoich porozumień handlowych, partnerstw strategicznych, polityki rozwojowej, europejskiej polityki sąsiedztwa oraz Europejskiego programu w zakresie migracji.

Podsumowując, europejski filar praw socjalnych stanowi ważną i pilną inicjatywę, która

została słusznie umieszczona przez Komisję i Parlament Europejski na szczycie listy priorytetów politycznych. Przedsięwzięcie to oraz idea „społecznej Europy” nie mogą jednak być ograniczone do wąskiej grupy unijnych specjalistów. „Społeczna Europa” jest obecna w praktycznym życiu każdej osoby dzięki prawom, które przysługują jej w pracy, usługom społecznym, do których ma dostęp, inwestycjom społecznym, z których korzysta, polityce, która wpływa na jej perspektywy ekonomiczne, oraz ochronie socjalnej, na której może się wesprzeć, gdy natrafi na trudności życiowe.

„Społeczna Europa” w widoczny sposób poprawiająca życie ludzi jest i musi być dostępna dla wszystkich. Siła europejskiego filaru praw socjalnych musi zatem promieniować na całą wielopoziomową strukturę UE, w tym na władze lokalne, regionalne i krajowe oraz na mechanizmy ich współpracy z przedsiębiorstwami, związkami zawodowymi i społeczeństwem obywatelskim.

OPINIA MNIEJSZOŚCI

w sprawie europejskiego filaru praw socjalnych (2016/2095(INI))

Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, sprawozdawczyni: Maria João Rodrigues

Opinia mniejszości złożona przez grupę ENF

- A. mając na uwadze, że do pojęcia filaru socjalnego nawiązał Jean-Claude Juncker w przemówieniu wygłoszonym w 2015 r.;
 - B. mając na uwadze, że idea ta ma się opierać na postulatcie konieczności „dokonania w Unii zmiany paradygmatu idącej w kierunku silnego europejskiego modelu społecznego”;
 - C. mając na uwadze, że podejście to zaprzepaści 200 lat integracji europejskiej idącej w kierunku wspólnego modelu społecznego, stopniowo z powodzeniem dostosowywanego przez poszczególne państwa do własnych potrzeb, i zastąpi ją Europą rzekomo socjalną, ale w rzeczywistości oznaczającą niszczycielskie ujednolicenie;
 - D. mając na uwadze, że w rzeczywistości oznacza to przede wszystkim europejską kontrolę nad opieką socjalną w poszczególnych państwach;
 - E. mając na uwadze, że propozycja ta to element propagandy przedstawiającej UE jako jedyne rozwiązanie problemów obywateli, podczas gdy za problemy te odpowiedzialność ponosi euro;
 - F. mając na uwadze, że filar socjalny ma służyć nie obywatelom, tylko ratowaniu po raz kolejny euro i strefy euro;
1. grupa ENF odcina się od prac grup politycznych w odniesieniu do tego sprawozdania, stanowiącego rażące naruszenie suwerenności państw i nieuzasadnioną ingerencję.

30.11.2016

OPINIA KOMISJI PRAW KOBIET I RÓWNOUPRAWNIENIA

dla Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych

w sprawie europejskiego filaru praw socjalnych
(2016/2095(INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Maria Arena

WSKAZÓWKI

Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia zwraca się do Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- A. mając na uwadze, że Komisja Europejska przedstawi wniosek w sprawie obowiązującego europejskiego filaru praw socjalnych, który powinien zapewniać podstawowe prawa socjalne, a zwłaszcza równouprawnienie płci; mając na uwadze, że szczególnej uwagi wymagają pewne grupy, takie jak osoby LGBTI, borykające się z różnymi formami dyskryminacji w dziedzinie systemów ubezpieczeń społecznych, programów wsparcia socjalnego i usług publicznych;
- B. mając na uwadze, że prawa socjalne są elementem praw człowieka oraz są zapisane w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE);
- C. mając na uwadze, że przestrzeganie praw podstawowych stanowi istotny element społeczeństwa sprawiedliwego pod względem socjalnym;
- D. mając na uwadze, że kobiety w UE borykają się wciąż z wieloma formami dyskryminacji oraz że są wciąż niedostatecznie reprezentowane we wszystkich procesach decyzyjnych;
- E. mając na uwadze, że sondaż EU LGBT wskazał, że kobiety homoseksualne, biseksualne i transpłciowe są narażone na nieproporcjonalnie wysokie ryzyko dyskryminacji ze względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową;
- F. mając na uwadze, że równouprawnienie płci zapisano w traktatach Unii Europejskiej i w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej oraz że stanowi ono zasadniczą wartość UE; mając na uwadze, że niemniej jednak kobiety są niewystarczająco reprezentowane na rynku pracy ogółem – wskaźnik zatrudnienia mężczyzn wynosi 75,6 % w porównaniu z 64,5 % w przypadku kobiet – a nadreprezentowane w pracy w niepełnym wymiarze

godzin i gorzej opłacanych sektorach, a ponadto ich wynagrodzenia godzinowe są niższe, co prowadzi do zróżnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć wynoszącego 16 % i przyczynia się do zróżnicowania emerytur ze względu na płeć wynoszącego 39 %, ze znacznymi różnicami między państwami członkowskimi; mając na uwadze, że dyskryminacja ze względu na płeć stale dominuje w procedurach rekrutacyjnych w państwach członkowskich, mimo że kobiety przewyższają mężczyzn poziomem wykształcenia;

- G. mając na uwadze, że kryzys gospodarczy i środki oszczędnościowe w nieproporcjonalnym stopniu dotknęły kobiety, w szczególności młode kobiety i kobiety doświadczające wielorakich form dyskryminacji; mając na uwadze, że w UE utrzymuje się feminizacja ubóstwa, będąca także skutkiem niskopłatnego zatrudnienia, a rosnące zagrożenie ubóstwem i wykluczeniem społecznym kobiet, zwłaszcza samotnych matek i dzieci żyjących w ubóstwie, jest ściśle powiązane z cięciami budżetowymi w usługach publicznych, takich jak opieka zdrowotna, edukacja, opieka i świadczenia społeczne;
- H. mając na uwadze, że prawa socjalne, usługi społeczne i wystarczające dochody stanowią kwestie związane z płcią, ponieważ więcej kobiet wykonuje niskopłatne prace, jest zagrożonych ubóstwem i w większym stopniu uzależnionych od usług społecznych, zarówno publicznych, jak i prywatnych, a także odgrywa tradycyjną rolę opiekunów tak dzieci, jak i starszych członków rodziny oraz ponosi podstawową odpowiedzialność za zaspokajanie potrzeb gospodarstw domowych, co w sumie skutkuje otrzymywaniem przez kobiety niższych emerytur;
- I. mając na uwadze, że postępy w osiągnięciu równouprawnienia płci są powolne oraz że zlikwidowanie zróżnicowania poziomu zatrudnienia ze względu na płeć zależy od realizacji podstawowych praw socjalnych i świadczenia podstawowych usług społecznych;
- J. mając na uwadze, że Europa stoi w obliczu zjawiska starzenia się społeczeństwa, przy czym w porównaniu z mężczyznami średnia długość życia kobiet jest dłuższa, ale częstsze są w ich przypadku okresy złego stanu zdrowia, a starsze kobiety doświadczają wielorakich form dyskryminacji, w tym ze względu na swój wiek, płeć, stan zdrowia i niepełnosprawność;
- K. mając na uwadze, że według Międzynarodowej Organizacji Pracy większość pracowników zatrudnionych w sektorze pracy w gospodarstwie domowym, w tym w sektorze opieki, to kobiety;
- L. mając na uwadze, że cele barcelońskie z 2002 r. są dalekie od realizacji, a Karta praw podstawowych Unii Europejskiej stanowi, że dzieci mają prawo do ochrony i opieki; sytuacja ta ma w konsekwencji dramatyczny wpływ na współczynnik aktywności zawodowej kobiet, równouprawnienie płci, równowagę między życiem zawodowym a prywatnym i ubóstwo kobiet;
- M. mając na uwadze, że pogodzenie życia prywatnego i zawodowego stanowi szczególne wyzwanie dla rodziców samotnie wychowujących dzieci, wśród których dominują kobiety; mając na uwadze, że we wszystkich 28 państwach UE aż 34 % samotnych matek jest zagrożonych ubóstwem, a dzieci pochodzące z takich rodzin są w niewspółmiernie większym stopniu zagrożone międzypokoleniowym dziedziczeniem ubóstwa;

- N. mając na uwadze, że przemoc wobec kobiet stanowi naruszenie praw podstawowych, które dotyka wszystkich warstw społecznych, niezależnie od wieku, poziomu wykształcenia, dochodów, pozycji społecznej czy kraju pochodzenia lub zamieszkania, i stanowi główną przeszkodę w równości kobiet i mężczyzn;
- O. mając na uwadze, że ze względu na feminizację ubóstwa osiągnięcie unijnych celów w dziedzinie zwalczania ubóstwa do roku 2020 wymaga ambicji i woli politycznej oraz podjęcia radykalnych działań; mając na uwadze, że cele w dziedzinie zwalczania ubóstwa nie zostaną osiągnięte, o ile nie zostaną zlikwidowane społeczno-gospodarcze nierówności między kobietami i mężczyznami;
- P. mając na uwadze, że kobiety nadal spotykają się z dyskryminacją w dostępie do zatrudnienia i w utrzymywaniu zatrudnienia oraz że odmawia się im praw pracowniczych, w szczególności w związku z ciążą i macierzyństwem;
- Q. mając na uwadze, że na europejskich rynkach pracy panuje segregacja płciowa; mając na uwadze, że Komisja również uznała ten fakt w swoim komunikacie z dnia 8 marca 2016 r. w sprawie europejskiego filaru praw socjalnych (COM(2016)0127, załącznik I), stwierdzając, że „odsetek kobiet wśród pełnoetatowych pracowników jest nadal zbyt niski; odsetek kobiet wśród osób pracujących w niepełnym wymiarze czasu i w sektorach charakteryzujących się niższymi wynagrodzeniami – zbyt wysoki. Za godzinę swojej pracy, nawet jeżeli jest to praca równej wartości, kobiety nadal otrzymują niższe wynagrodzenie – mimo że są obecnie lepiej wykształcone niż mężczyźni”;
- R. mając na uwadze, że dostęp kobiet do rynku pracy jest czynnikiem pobudzającym wzrost gospodarczy; mając na uwadze, że – zgodnie z wnioskami z oceny europejskiej wartości dodanej – spadek zróżnicowania wynagrodzenia kobiet i mężczyzn o jeden punkt procentowy przyczyni się do zwiększenia wzrostu gospodarczego w Europie o 0,1 %¹;
1. apeluje, aby europejski filar praw socjalnych zawierał wiążący mechanizm służący monitorowaniu i wdrażaniu istniejących i nowych praw socjalnych, zwłaszcza jeśli chodzi o równość szans, w tym współczynnik aktywności zawodowej kobiet i ich udział w zarządach przedsiębiorstw i ich kierownictwie, sprawiedliwe warunki pracy, niepewne zatrudnienie oraz adekwatną i trwałą ochronę socjalną kobiet; wzywa Komisję do współpracy z państwami członkowskimi w celu wskazania najbardziej odpowiednich środków pozwalających wyeliminować zróżnicowanie emerytur ze względu na płeć;
 2. zaznacza, że podstawowe przeszkody dla zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej kobiet to brak odpowiedniej polityki dotyczącej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, czynniki podatkowe zniechęcające drugich żywicieli rodziny do podejmowania pracy, nadmierne opodatkowanie pracy i stereotypy dotyczące podziału obowiązków domowych, roli kobiet w społeczeństwie oraz kierunków kształcenia i zawodów; ponadto zaznacza, że w wielu państwach członkowskich mężczyźni nie mają wystarczających możliwości korzystania z urlopów rodzicielskich ani nie są do tego w odpowiednim stopniu zachęcani; w rezultacie utrwała się schemat, zgodnie z którym obowiązki opiekuńcze spadają na kobiety, co ma negatywny wpływ na ich zatrudnienie;

¹ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/504469/IPOL-JOIN_ET\(2013\)504469_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/504469/IPOL-JOIN_ET(2013)504469_EN.pdf)

3. uważa, że propagowanie aktywności zawodowej kobiet i ich niezależności ekonomicznej ma zasadnicze znaczenie dla realizacji celu strategii „Europa 2020”, jakim jest osiągnięcie 75 % wskaźnika zatrudnienia, a także, iż przyczyniłoby się do wzrostu PKB; w związku z tym wzywa Komisję i państwa członkowskie do wzmocnienia strategii politycznych i zwiększenia inwestycji wspierających wysokiej jakości zatrudnienie kobiet, szczególnie w branżach i na stanowiskach o wyjątkowo małym udziale kobiet, takich jak nauki ścisłe, technologia, inżynieria i matematyka oraz ekologiczna gospodarka, a także wyższe stanowiska kierownicze we wszystkich dziedzinach;
4. podkreśla ponownie, że włączenie wskaźników społecznych do celów i procesów zarządzania gospodarczego, a w szczególności do europejskiego semestru, nie zmienia w żaden sposób podstawowych celów tych mechanizmów;
5. podkreśla, że równowagę między życiem zawodowym a prywatnym należy zagwarantować jako powszechne prawo podstawowe, w duchu Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, przy czym środki mają być dostępne bez dyskryminacji;
6. podkreśla konieczność uwzględnienia wielorakich form dyskryminacji, z którymi spotykają się konkretne grupy kobiet, w tym między innymi migrantki, kobiety z niepełnosprawnościami, kobiety LGBTI, kobiety należące do mniejszości i kobiety starsze;
7. wzywa Komisję do uwzględnienia aspektu płci jako integralnej części europejskiego filaru praw społecznych oraz do uwzględnienia systematycznych ocen wpływu w aspekcie płci jako części oceny przestrzegania praw podstawowych;
8. przypomina, że równowaga między życiem zawodowym a prywatnym jest pojęciem o szerokim zakresie, łączącym wszystkie ogólne strategie polityczne o charakterze ustawodawczym i nieustawodawczym, które mają na celu promowanie odpowiedniej i proporcjonalnej równowagi między poszczególnymi aspektami życia ludzi; uważa, że osiągnięcie faktycznej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym wymaga solidnych, przekrojowych, strukturalnych, spójnych i kompleksowych strategii obejmujących zachęty i skuteczne środki służące godzeniu pracy z opieką nad rodziną i spędzaniem z nią czasu oraz rozwojowi osobistemu;
9. wzywa do szybkiego zatwierdzenia i wprowadzenia w życie dyrektywy o przeciwdziałaniu dyskryminacji, uznając potrzebę szczególnego podejścia oraz ukierunkowanych działań z myślą o zwalczaniu różnych rodzajów dyskryminacji oraz potrzebę wprowadzenia narzędzi horyzontalnej walki z dyskryminacją we wszystkich segmentach społeczeństwa;
10. w tym kontekście wyraża ubolewanie, że nie przyjęto unijnej strategii równości płci na lata 2016–2020, oraz, zgodnie z konkluzjami Rady z dnia 16 czerwca 2016 r. w sprawie równości płci, wzywa Komisję do umocnienia statusu swojego strategicznego zaangażowania na rzecz równości płci w latach 2016–2019 przez przyjęcie go w formie komunikatu;
11. wzywa do wznowienia wysiłków na rzecz wdrożenia dyrektywy w sprawie równego traktowania w obszarze zatrudnienia i pracy w celu propagowania różnorodności i zwalczania stereotypów i dyskryminacji w zakresie zatrudnienia;

12. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wdrożenia budżetu uwzględniającego aspekt płci jako narzędzia służącego zapewnieniu, że decyzje dotyczące budżetu będą uwzględniać aspekt płci i stanowić odpowiedź na różnego rodzaju skutki;
13. wzywa Komisję do wzmożenia starań na rzecz zwiększenia reprezentacji kobiet w procesach decyzyjnych w sferze politycznej i gospodarczej, dzięki realizacji dwutorowego podejścia, łączącego uwzględnianie aspektu płci i ukierunkowane środki;
14. apeluje o opracowanie kompleksowych, skutecznych i uwzględniających aspekt płci ram polityki społecznej wspierających spójność poszczególnych kierunków polityki społecznej, makroekonomicznej i zatrudnienia, które w zharmonizowany sposób uwzględniałyby aspekt płci; wzywa Komisję i państwa członkowskie do uwzględnienia spójności poszczególnych kierunków polityki w badaniach skutków dotyczących polityki społecznej i gospodarczej;
15. domaga się od Komisji poprawy gromadzenia, analizy i rozpowszechniania kompleksowych, porównywalnych, wiarygodnych i regularnie aktualizowanych danych na temat udziału kobiet w procesie podejmowania decyzji;
16. ubolewa, że wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z 2012 r. w sprawie poprawy równowagi płci wśród dyrektorów niewykonawczych spółek notowanych na giełdzie i odnośnych środków jest wciąż blokowany, i domaga się, by Rada przyjęła wreszcie wspólne stanowisko dotyczące tego wniosku;
17. wzywa Komisję, by wykorzystała i lepiej ukierunkowała agendę cyfrową i strategię jednolitego rynku cyfrowego z myślą o rozwiązaniu problemu poważnych różnic między mężczyznami a kobietami w sektorze ICT przez promowanie kształcenia i szkolenia kobiet i dziewcząt w dziedzinie ICT, zwiększenie widoczności kobiet w sferze cyfrowej, propagowanie równości płci i udziału kobiet dzięki lepszemu dostępowi do finansowania oraz wspieranie społeczeństwa obywatelskiego i organizacji kobiecych w urzeczywistnianiu internetu sprzyjającego włączeniu społecznemu;
18. wzywa Komisję do przedstawienia pakietu środków ustawodawczych i nieustawodawczych dotyczących równowagi między życiem zawodowym a prywatnym z myślą o osiągnięciu celu, jakim jest równouprawnienie płci, w tym do zmiany dyrektywy w sprawie urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego lub ze względów rodzinnych oraz zaproponowania dyrektyw w sprawie urlopu ojcowskiego i opiekuńczego; podkreśla, że wnioski ustawodawcze powinny uwzględniać równość mężczyzn i kobiet jako podstawę prawną;
19. ubolewa nad utrzymującym się zróżnicowaniem wynagrodzenia i emerytur ze względu na płeć, co stanowi naruszenie podstawowej zasady równości wynagrodzeń dla pracowników płci żeńskiej i męskiej za taką samą pracę, którą zapisano w art. 157 TFUE; wzywa UE i państwa członkowskie, by we współpracy z partnerami społecznymi i organizacjami działającymi na rzecz równości płci określiły i wdrożyły strategie polityczne mające na celu wyeliminowanie zróżnicowania wynagrodzenia i emerytur ze względu na płeć;
20. wzywa do zwrócenia uwagi na zjawisko nowego ubóstwa zagrażające najsłabszym grupom społecznym – wśród których kobiety są najbardziej narażone na wykluczenie społeczne – jak na przykład szczególnie wrażliwe grupy dorosłych, rodziny zagrożone

ubóstwem oraz pracownicy o niskich dochodach, w odniesieniu do których europejska polityka socjalna powinna zaopatrzyć się w innowacyjne instrumenty zapobiegania i działania;

21. wzywa Komisję, by przedstawiła Radzie do zatwierdzenia dyrektywę ramową w sprawie europejskiego programu dotyczącego opiekunów i polityki w tym zakresie;
22. podkreśla, że elastyczna organizacja pracy, w tym możliwość pracy zdalnej dzięki postępom technologii cyfrowej, może też pomóc w osiągnięciu równowagi między życiem prywatnym a zawodowym;
23. wzywa państwa członkowskie do skutecznego wdrożenia do 2020 r. celów barcelońskich oraz do zatwierdzenia ram jakości usług wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem z 2014 r.;
24. wzywa Komisję i państwa członkowskie do określenia celów w zakresie opieki nad osobami starszymi, osobami niepełnosprawnymi i innymi osobami niesamodzielnymi, na wzór celów barcelońskich, wraz z towarzyszącymi im narzędziami monitorowania, które powinny mierzyć jakość, podaż i przystępność cenową; wzywa Eurostat, Eurofound i Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (ze względu na jego wskaźnik równouprawnienia płci) do gromadzenia właściwych danych oraz do prowadzenia badań w celu wspierania tych prac;
25. wzywa, by opracowano europejskie ramy odniesienia na rzecz jakości opieki długoterminowej z wykorzystaniem europejskich kryteriów jakości usług opieki długoterminowej, tak aby zapewnić wysokiej jakości usługi w zakresie opieki odpowiadające na wszystkie potrzeby, w tym dostosowane do najbardziej złożonych przypadków, oraz zwiększyć szanse na jak najdłuższe zachowanie niezależności przez osoby wymagające opieki;
26. podkreśla fakt, że jedynie niewielki odsetek mężczyzn korzysta z prawa do urlopu rodzicielskiego; wzywa w związku z tym do podjęcia konkretnych działań na rzecz stosowania praw do urlopów rodzicielskich, które będą w jak największym zakresie indywidualne i nieprzekazywalne;
27. podkreśla, że zagrożenie ubóstwem i wykluczeniem społecznym wśród dzieci jest silnie powiązane z sytuacją ich rodziców na rynku pracy oraz z ich warunkami socjalnymi;
28. zauważa, że nieproporcjonalnie wiele kobiet często wbrew własnej woli zatrudnianych jest na niepewnych warunkach, obejmujących pracę na niepełny etat, a także nisko opłacane umowy zerogodzinowe na czas określony; przypomina w związku z tym, że równouprawnienie płci można osiągnąć jedynie za pomocą sprawiedliwego podziału pracy zarobkowej i niezarobkowej oraz obowiązków zawodowych, rodzinnych i opiekuńczych;
29. podkreśla rolę systemów dochodu minimalnego w zwalczaniu ubóstwa; z tego względu wzywa Komisję do dokonania oceny metody oraz środków zapewniania odpowiedniego minimalnego dochodu powyżej progu ubóstwa wynoszącego 60 % mediany dochodu w danym kraju we wszystkich państwach członkowskich;

30. zaleca wprowadzenie krajowych płac minimalnych w drodze prawodawstwa lub negocjacji zbiorowych, przy czym celem powinna być minimalna płaca w wysokości co najmniej 60 % mediany wynagrodzeń i przekraczającej wysokość płacy zapewniającej utrzymanie na minimalnym poziomie w danym kraju lub regionie;
31. apeluje o zmianę dyrektywy 2006/54/WE w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy oraz o włączenie, między innymi, obowiązkowego wymogu dla przedsiębiorstw dotyczącego opracowywania środków lub planów w zakresie równouprawnienia płci, w tym działań na rzecz przeciwdziałania segregacji, likwidacji utrzymującego się zróżnicowania wynagrodzeń i emerytur ze względu na płeć, rozwoju systemów płac i środków wspierających kariery zawodowe kobiet; ponownie podkreśla, jak ważne jest, by państwa członkowskie wyraźnie zakazały w przepisach krajowych wszelkiej dyskryminacji ze względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową; uważa, że wynikająca z przepisów tej dyrektywy aktualna ochrona prawna powinna zostać rozszerzona na wszystkie osoby transpłciowe; wzywa do zwrócenia jak największej uwagi na kwestię równowagi płci przy opracowywaniu form konsultacji, udziału i informowania pracowników w ramach zarządzania przedsiębiorstwami;
32. zauważa, że zwalczanie zróżnicowania wynagrodzeń i emerytur ze względu na płeć stanowi podstawę sprawiedliwego pod względem socjalnym społeczeństwa zgodnego z zasadą równości płci, i z tego względu stanowczo ponawia skierowane do państw członkowskich wezwanie, by zaczęły wreszcie aktywnie wdrażać zalecenia Komisji w sprawie wzmocnienia zasady równości wynagrodzeń kobiet i mężczyzn dzięki przejrzystości, a także stałym pozytywnym działaniom, najlepiej za pomocą ustawodawstwa, oraz by wprowadziły środki służące przejrzystości płac i neutralne pod względem płci systemy oceny pracy;
33. wnosi o zwrócenie szczególnej uwagi na zapewnienie i przywrócenie w ramach reform emerytalnych funkcji sprawiedliwościowej emerytur z tytułu zabezpieczenia społecznego, w tym przez możliwości zaliczania okresów opieki sprawowanej nad osobami niesamodzielnymi do okresów składkowych w ramach systemów emerytalnych oraz umożliwienie bardziej elastycznego przechodzenia na emeryturę w przeciwieństwie do obowiązkowego przechodzenia na emeryturę;
34. wzywa do podjęcia realnych działań zmierzających do wyeliminowania różnicy wynagrodzeń kobiet i mężczyzn, która negatywnie odbija się na pozycji społecznej i ekonomicznej kobiet; wzywa do podjęcia działań w celu wypracowania modeli służących wyeliminowaniu zróżnicowania emerytur ze względu na płeć, które wynikają ze zróżnicowania poziomu zatrudnienia i wynagrodzenia ze względu na płeć i z braku uwzględnienia okresu opieki nad dziećmi i innymi członkami rodziny;
35. zaleca zapewnienie wysokiego poziomu ochrony pracowników przed wszystkimi rodzajami ryzyka, które mogą wystąpić w miejscu pracy, zgodnie z zasadą ostrożności;
36. zaleca zapewnienie odpowiedniej ochrony rosnącej liczbie pracowników nietypowych w ramach europejskich systemów zabezpieczenia społecznego;
37. przypomina, że europejski filar praw socjalnych nie przyniesie rezultatu, jeśli nie dokona się inwestycji społecznych, zwłaszcza w dostępną i przystępną cenowo oraz wysokiej

jakości infrastruktury opieki nad dziećmi i innymi osobami niesamodzielnymi, a także działań mających na celu zwalczanie dyskryminacji kobiet i mężczyzn, korzystając ze wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS); podkreśla, że duże znaczenie ma uwzględnienie w gwarancji dla młodzieży konkretnych środków i celów dla młodych kobiet, aby ułatwić ich integrację na rynku pracy, przede wszystkim w tych obszarach, gdzie wskaźniki społeczne wykazują większą nierównowagę płci;

38. podkreśla, że polityki makroekonomiczne promujące środki oszczędnościowe i reformy strukturalne przewidujące cięcia w sektorze publicznym mają nieproporcjonalny wpływ na kobiety i dziewczęta, hamują wzrost gospodarczy oraz potęgują ubóstwo i wykluczenie społeczne; ponownie zwraca się do Komisji i państw członkowskich z apelem o zmianę ich podejścia makroekonomicznego i zachęcanie do inwestycji społecznych w sektorze publicznym z myślą o zrównoważonym wzroście zapewniającym włączenie społeczne, który przyniesie korzyści najsłabszym członkom społeczeństwa, zwłaszcza kobietom i dziewczętom;
39. zaznacza, że TUE zobowiązuje Unię do zwalczania wykluczenia społecznego i dyskryminacji, TFUE natomiast ustanawia za cel Unii eliminację nierówności między mężczyznami i kobietami oraz promowanie równości między nimi; podkreśla, że zasada równouprawnienia kobiet i mężczyzn nie stanowi przeszkody dla stosowania lub przyjmowania środków stwarzających konkretne korzyści dla przedstawicieli mniej reprezentowanej płci, na podstawie postanowień art. 23 Karty praw podstawowych;
40. wzywa do przyjęcia i szybkiego wprowadzenia w życie europejskiego aktu w sprawie dostępności;
41. głęboko ubolewa nad faktem, że Rada dotychczas nie przyjęła wniosku z 2008 r. dotyczącego dyrektywy w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na wyznanie lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną; z zadowoleniem przyjmuje nadanie tej dyrektywie przez Komisję priorytetowego charakteru oraz ponawia swój skierowany do Rady apel o przyjęcie tego wniosku możliwie jak najszybciej;
42. zaleca, aby przewidziano możliwość przystosowania mieszkań do potrzeb starzejącego się społeczeństwa, by dopilnować, aby ludzie starsi mogli pozostawać w domach tak długo, jak długo tego chcą;
43. zauważa, że kobiety i dziewczęta są w sposób nieproporcjonalny dotknięte ubóstwem i wykluczeniem społecznym, oraz wzywa do nadania nowego bodźca politycznego ambitnej europejskiej strategii zwalczania ubóstwa oraz do podjęcia nowego zobowiązania na rzecz osiągnięcia europejskich celów w dziedzinie zwalczania ubóstwa na rok 2020; wzywa państwa członkowskie do przedstawienia szczegółowych krajowych planów strategicznych ukierunkowanych na zwalczanie ubóstwa oraz wzywa Komisję, by przykładła większą wagę do zmniejszania ubóstwa w ramach europejskiego semestru;
44. podkreśla, że przemoc wobec kobiet stanowi systematyczne naruszanie praw podstawowych; w związku z tym wzywa UE i jej państwa członkowskie do jak najszybszego ratyfikowania konwencji Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania

przemocy wobec kobiet i przemocy domowej oraz ponawia swój skierowany do Komisji apel o przedstawienie wniosku dotyczącego unijnej dyrektywy w sprawie przemocy wobec kobiet i przemocy ze względu na płeć;

45. potępia wszelkie formy dyskryminacji i przemocy wobec osób LGBTI;
46. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by uwzględniły środki służące ochronie kobiet i osób LGBTI przed molestowaniem w miejscu pracy;
47. apeluje, aby wskaźniki i cele europejskiego filaru praw socjalnych uwzględniały aspekt płci.
48. wzywa Komisję i państwa członkowskie do angażowania partnerów społecznych i społeczeństwa obywatelskiego w realizację polityki dotyczącej równości płci; podkreśla rolę odpowiedniego finansowania takich strategii politycznych, układów zbiorowych oraz negocjacji zbiorowych w zwalczaniu dyskryminacji i wspieraniu równouprawnienia płci w pracy, a także znaczenie badań i wymiany dobrych praktyk.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

Data przyjęcia	29.11.2016
Wynik głosowania końcowego	+: 15 -: 9 0: 2
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Daniela Aiuto, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Mary Honeyball, Elisabeth Köstinger, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Florent Marcellesi, Angelika Niebler, Maria Noichl, Marijana Petir, João Pimenta Lopes, Michaela Šojdrová, Ernest Urtasun, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jadwiga Wiśniewska, Jana Žitňanská
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Biljana Borzan, Stefan Eck, Clare Moody, Sirpa Pietikäinen, Marc Tarabella, Monika Vana, Julie Ward

**WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO
W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ**

Data przyjęcia	8.12.2016
Wynik głosowania końcowego	+: 34 -: 14 0: 4
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Laura Agea, Brando Benifei, Mara Bizzotto, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Ole Christensen, Martina Dlabajová, Czesław Hoc, Agnes Jongerius, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Thomas Mann, Dominique Martin, Anthea McIntyre, João Pimenta Lopes, Georgi Pirinski, Marek Plura, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Maria João Rodrigues, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Renate Weber, Jana Žitňanská
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Daniela Aiuto, Maria Arena, Georges Bach, Deirdre Clune, Karima Delli, Tania González Peñas, Edouard Martin, Alex Mayer, Joachim Schuster, Tom Vandenkendelaere, Flavio Zanonato, Gabriele Zimmer
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	John Stuart Agnew, Adam Gierek, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Hannu Takkula

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO

34	+
ALDE	Enrique Calvet Chambon, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Yana Toom
EFDD	Laura Agea, Daniela Aiuto
GUE/NGL	Tania González Peñas, Patrick Le Hyaric, Gabriele Zimmer
PPE	Georges Bach, David Casa, Deirdre Clune, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Sofia Ribeiro, Claude Rolin, Anne Sander, Romana Tomc, Tom Vandenkendelaere
S&D	Maria Arena, Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Ole Christensen, Agnes Jongerius, Jan Keller, Javi López, Edouard Martin, Alex Mayer, Georgi Pirinski, Maria João Rodrigues, Joachim Schuster, Flavio Zanonato
VERTS/ALE	Karima Delli, Jean Lambert, Terry Reintke

14	-
ALDE	Martina Dlabajová, Hannu Takkula, Renate Weber
ECR	Czesław Hoc, Anthea McIntyre, Ulrike Trebesius, Jana Žitňanská
EFDD	John Stuart Agnew
ENF	Mara Bizzotto, Dominique Martin
GUE/NGL	João Pimenta Lopes
PPE	Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Marek Plura
S&D	Adam Gierek

4	0
GUE/NGL	Rina Ronja Kari
PPE	Ádám Kósa, Thomas Mann, Sven Schulze

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymali się